

Arbeiders aller landen, verenigt u !

INTERNATIONALISME

—

wereld revolutie

Nr. 385

3e – 4e kwartaal 2026 1.5€

Nr. 158

nl.internationalism.org
benelux@internationalism.org

PERSORGAAN IN HET NEDERLANDS VAN DE INTERNATIONALE KOMMUNISTISCHE STROMING

Kapitalistische failliet en chaos

De klassenstrijd is het enige perspectief!

Overall schieten de prijzen omhoog: brandstof, voedsel, huisvesting! Overall ontslagen, massale werkloosheid, onzekerheid! Overall klimaatrampen en duizenden doden als gevolg van hittegolven, branden en overstromingen! Overall oorlogen en massale bloedbaden! Voor onze ogen ontketent het kapitalisme al deze rampen in een vernietigende wervelwind. En de bourgeoisie, haar staten en haar regeringen – of ze nu links, rechts, ‘socialistisch’, liberaal of populistisch zijn – zijn niet in staat om hierop een antwoord te bieden.

De economische crisis is zeer diep

De machteloosheid van de heersende klasse is te wijten aan de uitzichtloze economische crisis die het kapitalisme treft, die potentieel veel ernstiger is dan die van de jaren 1930 en dan die welke het financiële systeem in 2008 met instorting bedreigde. De omvang ervan drukt het totale failliet uit van een in verval geraakte productiewijze. De oorlog in het Midden-Oosten verergert de situatie nog verder, doordat hij de wereldhandel ontwricht en de energieprijzen opdrijft. Militaire avonturen, in-voerrechten, handelsoorlogen, chantage: het is nu ieder voor zich, waarbij elke nationale bourgeoisie haar voortbestaan op het spel zet tegen alle andere, in de meest volmaakte planetaire anarchie. De internationale samenwerking brokkelt af, de wereldmarkt valt uiteen en de overproductie neemt toe. Alle staten gaan gebukt onder schulden die onmetelijke proporties hebben aangenomen, terwijl de militaire uitgaven wereldwijd 2887 miljard dollar bedragen. Deze wapenwedloop vergroot de schuldenlast, voedt de inflatie en slokt alle sociale begrotingen op.

De werknemers betalen de rekening

Het regent aanvallen op de werknemers en deze zullen alleen maar toenemen: dat is het enige mogelijke „programma” van alle regeringen, zowel de huidige als de toekomstige. De werkloosheid schiet omhoog en onzekerheid wordt de norm. De wereldwijde werkloosheid en onzekerheid bereiken recordhoogtes, vooral onder jongeren. Zelfs Duitsland, het vlaggenschip van het Europese kapitalisme, maakt een structurele crisis door die sinds 1945 zijn weerga niet kent en die de arbeidersklasse verarmt. De auto-industrie wordt keihard getroffen: Volkswagen is van plan om tegen 2030 100.000 banen te schrappen, Bosch 13.000, en Mercedes eist een verhoging van de arbeidstijd met 30 of zelfs 40 %! Er worden nog meer aanvallen voorbereid op de uitgeputte gezondheidszorg en de pensioenen: sommigen eisen nu al dat de pensioenleeftijd wordt verhoogd van 67 naar 70 jaar.

Een heropleving van de strijdbaarheid

Gezien deze apocalyptische toekomst en de offers die worden geëist om de herbewapening te financieren, is de woede enorm. De arbeidersklasse (werklozen, werkenden of gepensioneerden, blauwe of witte boorden) begon te reageren tijdens de „zomer van de woede” van 2022 in het Verenigd Koninkrijk, waarbij ze na decennia van apathie en berusting blij gaf van een enorme strijdlust.

Sindsdien zijn de woede en de strijdlust onverminderd gebleven: terwijl de arbeiders in het Verenigd Koninkrijk nog in strijd waren, gingen die in Frankrijk massaal de straat op tijdens de beweging tegen de pensioenhervorming (2023), daarna nog het de beurt aan Canada en de Verenigde Staten

(2024), vervolgens aan België (2025) en aan vele andere landen.

De strijdbaarheid van de arbeidersklasse komt tot uiting in talrijke, nog versnipperde conflicten, en vooral bij kleine minderheden die zich vragen stellen over de behoeften en middelen van de strijd, over het perspectief en de toekomst van de samenleving.

Op dit ogenblik nemen de stakingen toe in Frankrijk, Italië en Duitsland. Maar deze strijdbaarheid blijft versnipperd en aarzelend: de arbeidersklasse voelt zich nog steeds grotendeels machteloos en heeft moeite om initiatieven te nemen. Voorlopig staan de verschillende uitingen van woede naast elkaar zonder zich te herkennen als één en dezelfde klassenbeweging die gemeenschappelijke en internationale belangen verdedigt. De arbeidersklasse blijft dus kwetsbaar voor corporatistische denkwijzen, voor het opgesloten blijven in het bedrijf, de dienst of de sector.

Een stap vooruit

De situatie lijkt echter te veranderen. Bij Airbus in Spanje hebben 14.000 werknemers van verschillende vestigingen (Getafe, Sevilla, Illescas, Albacete, Cádiz) van 25 augustus tot 4 september 2026 een staking van onbepaalde duur gevoerd om loonsverhogingen te eisen. Deze strijd begon de kracht van de arbeiderssolidariteit te tonen: de werknemers namen hun strijd in eigen handen door massale algemene vergaderingen te organiseren, te debatteren en collectief beslissingen te nemen.

De strijd bij Airbus is inspirerend, maar daar mag het niet bij blijven. De arbeidersklasse moet nog verder gaan en zich duidelijk verzetten tegen de

verdeeldheid die wordt georkestreerd door de controlerende krachten van de bourgeoisie, te beginnen met de vakbonden en de linkse partijen die de beweging voortdurend hebben gesaboteerd door te proberen de arbeiders binnen het bedrijf te isoleren of hen terug te dringen naar de democratische instellingen, de verkiezingen en de verdediging van de natie.

De strijd in eigen handen nemen

Samen strijden: dat is de uitdaging voor de hele arbeidersklasse. Zij moet haar autonomie bevestigen door zichzelf te erkennen als een verenigde klasse, niet geïsoleerd blijven, haar algemene vergaderingen openstellen voor alle proletariërs en een machtsverhouding creëren door andere sectoren op te roepen zich bij de beweging aan te sluiten. Niet op een platonische manier, maar door de strijd meteen uit te breiden door overall massale delegaties naartoe te sturen die actief de solidariteit van alle sectoren moeten zoeken: de publieke en de privésector, kleine en grote bedrijven...

Door zich te verzetten tegen de aanvallen en de hongerlonen begint de arbeidersklasse de confrontatie aan te gaan met de uitbuiting en de gevolgen van een crisis die zich steeds verder verdiept. Zo opent zij een klein beetje een heel klein deurtje naar de revolutionaire strijd tegen het kapitalisme. De weg naar het communisme zal lang, moeilijk, onzeker en bezaaid met valkuilen zijn. Maar het is de enige weg die de mensheid een toekomst kan bieden!

WH, 14 september 2026

Overall tegen de aanvallen

Verenigd als klasse strijden!

“Leve de strijd van de arbeidersklasse!” (slogan van de betoging op 12 september in Madrid)

De arbeidersklasse kijkt met grote belangstelling naar de strijd van de Airbus-werknemers. Zowel in Spanje als in andere landen stijgt de inflatie en dalen onze lonen: er dreigen massale ontslagen en de arbeidsomstandigheden verslechteren. Een groeiend onbehagen en een vastberadenheid om te strijden verspreiden zich in alle sectoren, in alle landen. Maar hoe moeten we strijden? We zijn mobilisaties zat waarbij we slechts een ‘massa figuranten’ zijn, zonder enige beslissingsbevoegdheid over akkoorden die achter onze rug om worden gesloten.

De strijd bij Airbus is een strijd van de arbeidersklasse. De werknemers strijden tegen het aanzienlijke loonverlies als gevolg van de stijgende prijzen en tegen de verslechtering van de arbeidsomstandigheden (telewerken, flexibele werktijden, problemen met verlof en kantines).

De strijd komt voort uit het spontane initiatief van de werknemers en streeft naar eenheid tussen de verschillende categorieën, van ingenieurs tot kantoormedewerkers en arbeiders aan de productielijn; hij wordt georganiseerd in massale vergaderingen (tot 1.500 arbeiders), waar wordt gediscussieerd en beslissingen worden genomen bij handopsteken en die “waarnemers” sturen naar de onderhandelingen met de bedrijfsleiding en de regering. En de strijd breidt zich uit van Getafe en Sevilla naar alle fabrieken: Cádiz, Toledo, Albacete. De werknemers organiseren de discussie ook via sociale media (Telegram, X) en hebben een website opgezet (“Enfadados con Airbus”: “Boos op Airbus”), waar ze nieuws over de ontwikkeling van de strijd en zelfs de documenten van de vergaderingen publiceren.

Dit alles geeft ons kracht en vertrouwen in de strijd.

De strijd ontstaat uit het spontane initiatief van de arbeiders. Hij streeft naar eenheid tussen de verschillende beroepscategorieën en organiseert zich in algemene vergaderingen.

Een geïsoleerde strijd binnen de sector kan alleen maar tot uitputting leiden

Maar deze kracht kan niet groeien en de bemiddeling van de regering trotseren als ze geïsoleerd blijft binnen de sector. Na anderhalve maand staking begint de vermoeidheid toe te slaan en zeggen sommige kameraden tijdens de vergaderingen: “Ik trek me terug omdat ik erg moe ben en niet meer de kracht zal hebben voor de volgende cao”. De vergaderingen hebben het bemiddelingsakkoord weliswaar opnieuw verworpen, maar met een krappe meerderheid: na een afwijzing van 81 % voor het eerste voorstel daalt het percentage naar 51 %, een verschil van slechts 67 stemmen (voornamelijk in Madrid en Sevilla).

Terwijl juist is besloten het akkoord te verwerpen en de staking voort te zetten, besluit het stakingscomité (waarin de UGT, de CGT en de UTIL-zitting hebben) bovendien de staking “te pauzeren”, wat veel kameraden woedend maakt: “Ik begrijp niet wat we gisteren hebben gestemd. Je kunt het anders noemen, maar we gaan weer aan het werk en verliezen ons drukingsmiddel », « De staking is van kracht en legaal zolang er geen ondertekende overeenkomst op tafel ligt. Als we ze ‘pauzeren’, is dat een overwinning [voor de regering en het bedrijf] door technische knock-out ».

Ondanks de strijdlust en vastberadenheid is isolement een doodlopende weg! De beroemde

wordt vervolgd op pagina 4

● Transitie of revolutie?	
Milieu-crisis: het kapitalisme leidt ons naar een catastrofe.....	2
● Oorlogen in de wereld lopen vast	
Zelfs zonder winnaars of verliezers kan de oorlogsbarbaarsheid alleen maar erger worden	3
● 25 jaar na de aanslagen	
Het kapitalisme zakt weg in chaos.....	3
● Migratiecrisis in Ceuta	
De cynische instrumentalisering van migranten door de bourgeoisie.....	4
● De ICT en de conferentie van Varna	
Een beleid van uitsluiting van de meest overtuigde internationalisten.....	5
● Lezersbrief.....	6
Wat is kommunisme?.....	6
● 20 jaar geleden, de succesvolle strijd van de studenten tegen het “Startbaancontract “	
Waardevolle lessen voor de toekomstige strijd.....	8

TRANSITIE OF REVOLUTIE?

Milieucrisis: het kapitalisme leidt ons naar een catastrofe

Terwijl de temperaturen wereldwijd recordhoogtes bereiken en het laatste VN-rapport voorspelt dat de aarde afstevent op een snelle stijging van 1,8 °C ten opzichte van de temperatuur van het pre-industriële niveau, toont de zomer van 2026 nu al de verwoestende gevolgen van de opwarming van de aarde. Het is niet overdreven om te stellen dat grote delen van de aarde in brand staan en dat we een periode doormaken waarin de milieucrisis in een ongekend tempo versnelt:

– We hebben bosbranden gezien in Europa (Spanje, Frankrijk, Italië, België) en over de hele wereld (Algerije, Canada, China, Hawaï, India), die met een toenemende frequentie voorkomen en leiden tot een steeds grotere vernietiging van de natuur en de menselijke leefgebieden.

– Het versnelde smelten van gletsjers leidt tot verwoestende modderstromen, zoals die op 26 augustus in Nepal, waar het waterpeil plaatselijk in een half uur tijd met negen meter steeg, waardoor duizenden mensen onder het puin bedolven raakten en er minstens 1400 doden en 5700 vermisten vielen.

– In een uitgestrekt gebied dat zich uitstrekt over Indonesië, de Filipijnen en Maleisië heeft een verwoestende combinatie van droogte, een « super El Niño » en een meedogenloze industriële exploitatie van bossen en veengebieden geleid tot gigantische bosbranden en giftige smog, waardoor de vervuiling in sommige gebieden meer dan 15 keer hoger lag dan het door de Wereldgezondheidsorganisatie aanbevolen niveau. Volgens het wetenschappelijk tijdschrift « The Lancet » heeft de luchtvervuiling als gevolg van de bosbranden in 2024 wereldwijd een recordaantal van 154.000 sterfgevallen veroorzaakt.

– Hittegolven veroorzaken tienduizenden extra sterfgevallen. Tijdens de hittegolf van deze zomer zijn er in Europa minstens 35.000 mensen extra overleden. Dit cijfer is gebaseerd op gegevens uit slechts de helft van de Europese landen.

– In juli 2026 werd het Franse departement Ardèche getroffen door een historische hagelstorm van een zeldzame hevigheid, waarbij reusachtige hagelstenen neerkwamen die aanzienlijke schade aan voertuigen en woningen veroorzaakten.

– Ook zien we een toenemend tekort aan zoet water. Door een langdurige hittegolf afgelopen zomer zijn verschillende grote Europese rivieren opgedroogd, waardoor het vervoer over water gedurende een lange periode onmogelijk was en op langere termijn zal leiden tot het veranderen van flora en fauna.

En wat doet de bourgeoisie, die klasse die er trots op is aan het roer te staan van het mondiale kapitalistische systeem, tegenover deze groeiende ramp? Meer dan ooit offert zij vrijwillig het milieu op aan de eisen van de economische concurrentie en de uitbreiding van het militarisme. Het beleid van Trump van « drill baby drill » („Meer boren, schat!"), ondersteund door zijn dwaze bewering dat de opwarming van de aarde slechts een hoax zou zijn, is slechts de meest schaamteloze uiting van de totale minachting van de bourgeoisie voor de ecologische crisis. Klimatscepticisme is een groeiende tendens binnen de bourgeoisie, een klasse die een systeem “beheert” dat in verval is geraakt en die daardoor steeds minder in staat is een heldere visie op de toekomst van de planeet te ontwikkelen, waardoor ze zich steeds meer terugtrekt in de imaginaire werelden van afgezaagde mythen. Het aantal populistische regimes dat wereldwijd de opwarming van de aarde ontkent, neemt voortdurend toe. Deze regimes verwerpen meestal de klimaatwetenschap, geven de voorkeur aan deregulering en leiden middelen om naar investeringen die haaks staan op elk coherent klimaatbeleid.

Maar zelfs de meest ‘verstandige’ of ‘verantwoordelijke’ fracties van de heersende klasse kunnen niet ontsnappen aan het gebrek aan perspectief van

het kapitalisme, aan de dodelijke spiraal van concurrentie en militarisme. Ze nemen bewust steeds vaker een cynische houding aan, van Macrons « we zullen ons er wel aan moeten aanpassen » tot het besluit van de Britse eerste minister Andy Burnham om door te gaan met de olieboringen in de Noordzee. Nog een veelzeggend voorbeeld: tot het najaar van 2025 ging het Internationaal Energieagentschap ervan uit dat de wereldwijde vraag naar fossiele brandstoffen tegen 2030 een piek zou bereiken en stelde het dat er een einde moest komen aan nieuwe investeringen in kolen-, olie- en gasprojecten om in 2050 koolstofneutraliteit te bereiken. Maar in een duidelijke koerswijziging heeft het agentschap in zijn laatste vooruitzichten aangegeven dat de vraag naar olie tot 2050 naar verwachting zal blijven groeien en dat er nieuwe investeringen nodig zijn in conventionele fossiele brandstofbronnen. Deze terugkrabbeling van het IEA ten aanzien van de piek in de vraag naar olie vormt een ingrijpende verandering ten opzichte van het standpunt dat het de afgelopen vijf jaar verdedigde.

Bovendien engageert de bourgeoisie zich overal in oorlogen en in de militaire productie, wat het volstrekt misleidende en schokkende karakter blootlegt van haar zogenaamde toezeggingen om de opwarming van de aarde tegen te gaan.

Oorlog vergroot de vernietiging van de aarde

De oorlogen in het Midden-Oosten en in Oekraïne hebben de kwestie van de klimaatopwarming volledig naar de achtergrond verdrongen. Regeringen bezuinigen op de – toch al ruimschoots ontoereikende – ‘groene’ maatregelen om meer financiële middelen in bewapening te kunnen steken. De grootschalige vernietiging van gebouwen en infrastructuur leidt tot een aanzienlijke toename van de CO₂-uitstoot, en de ingezette wapens verspreiden op grote schaal verontreinigende stoffen in de lucht, het water en de bodem.

Zo hebben de luchtaanvallen van het Israëlische leger in de eerste 90 dagen van de oorlog in Gaza geleid tot de uitstoot van 281.000 ton CO₂. De oorlog tegen Iran heeft een giftig mengsel van chemicaliën, zware metalen en andere verontreinigende stoffen vrijgemaakt die een bedreiging vormen voor alles, van de landbouw en het drinkwater tot de volksgezondheid, en die milieuschade en gezondheidsrisico's zullen achterlaten die mogelijk nog decennialang zullen voortduren. Daarnaast zijn er de militaire blokkades van graan in de Zwarte Zee en van meststoffen in de Straat van Hormuz, die respectievelijk de gevolgen van hongersnoden en landbouwtekorten verergeren, veroorzaakt door droogte, branden en overstromingen wereldwijd.

De wisselwerking tussen oorlog en ecologische vernietiging, versterkt door de wereldwijde economische crisis van overproductie, vormt de kern van wat bepaalde fracties van de bourgeoisie de “polycrisis” noemen en wat wij het “wervelwindeffect” noemen. Dit is het dreigende beeld van het kapitalisme in zijn fase van terminale neergang en ontbinding, die sinds het begin van de jaren 2020 in een stroomversnelling is geraakt en met de oorlog tegen Iran een nieuw niveau heeft bereikt.

Het verbruik van hernieuwbare energie in een impasse

Veel burgerlijke deskundigen, althans degenen die de realiteit van de ecologische crisis erkennen, beweren dat de oplossing ligt in de ‘transitie’ naar hernieuwbare energie. Het lijkt geen twijfel dat een samenleving die gericht is op menselijke behoeften grotendeels zal worden gevoed door hernieuwbare en niet-vervuilende energiebronnen, maar een ‘groene transitie’ onder het kapitalisme blijkt steeds meer een illusie te zijn.

Op dit moment vertegenwoordigen hernieuwbare energiebronnen wereld-

wijd tussen de 13% en 18% van het totale eindverbruik van energie, terwijl beleidswijzigingen in de Verenigde Staten (de afschaffing van subsidies voor wind- en zonne-energieprojecten) en in China (een nieuw tariefmechanisme voor hernieuwbare energie in 2025, waardoor de gegarandeerde opbrengst is afgeschaft) de groei van deze sector hebben afgeremd. Hernieuwbare energiebronnen zijn weliswaar in opmars, maar het wereldwijde verbruik van fossiele brandstoffen bereikt in absolute termen nieuwe hoogten. Het wereldwijde steenkoolverbruik in 2023 was zelfs hoger dan ooit tevoren.

China is de grootste groeiemarkt voor hernieuwbare energie ter wereld: het voegt meer wind- en zonne-energiecapaciteit toe dan welke andere economie ook. Dit heeft voorstanders van « de-growth », zoals Jason Hickel, ertoe aangezet China te prijzen, dat volgens hem noch door de waardewet, noch door de behoefte aan imperialistische expansie wordt gedreven. Maar tegelijkertijd blijft het de grootste uitstoter van broeikasgassen ter wereld, verantwoordelijk voor meer dan 30% van de wereldwijde uitstoot van fossiele brandstoffen. Dit is een typisch voorbeeld van de tegenstrijdigheden waarmee het kapitalisme wordt geconfronteerd: het land dat vooroploopt bij de implementatie van hernieuwbare technologieën blijft het land dat wereldwijd de meeste CO₂-uitstoot produceert. En achter deze tegenstrijdigheid schuilt de realiteit dat China een volwaardige kapitalistische en imperialistische concurrent is, en geenszins, zoals Hickel beweert, een « slachtoffer » van het imperialisme, waarvan hij de definitie beperkt tot uitsluitend het « Westen ». De steeds succesvollere race van China om de leiding te nemen in de wereldwijde ontwikkeling van AI en, vooral, haar project van de „Nieuwe Zijderoutes“, een wereldwijd economisch en militair project, zijn ongetwijfeld de duidelijkste voorbeelden van de (openlijk getoonde) intentie van de Chinese bourgeoisie om de in verval geraakte Verenigde Staten te overtreffen en zich te profileren als de grootste wereldmacht.

Het beleid van het kapitalisme om de overgang naar hernieuwbare energie te vergemakkelijken, wordt bovendien gedwarsboemd door de toenemende chaos van het systeem, waardoor gebeurtenissen zoals oorlogen alle eerdere plannen in de weg staan en dit proces met vele jaren vertraagt. De wereld maakt een fragmentatieproces door waarin het ‘ieder voor zich’ de overhand heeft gekregen en waarin internationale samenwerking (binnen de grenzen van wat onder het kapitalisme mogelijk is) grotendeels tot het verleden behoort.

Het kapitalisme heeft geen oplossing voor de milieucrisis

De opwarming van de aarde en de vernietiging van de natuur zijn geen natuurlijke verschijnselen, maar het onvermijdelijke gevolg van de drang van het kapitaal om de winst te maximaliseren, alles tot handelswaar te maken, de laatste uithoeken van de planeet te veroveren en de menselijke arbeidskracht en de natuurlijke hulpbronnen maximaal uit te buiten. Zonder deze dynamiek kan er geen kapitalisme bestaan, net zomin als er een kapitalisme kan bestaan dat internationale samenwerking boven de economische en militaire concurrentie tussen naties stelt.

Het enige alternatief voor de impasse van de kapitalistische productiewijze is een geheel andere productiewijze, die niet wordt bepaald door de eindeloze uitbreiding van de waarde, maar uitsluitend door de bevrediging van menselijke behoeften, waaronder de behoefte om te leven in een omgeving die bevorderlijk is voor onze voortplanting op de lange termijn. Productie voor gebruik en niet voor winst, voor gratis distributie en niet voor verkoop; de afschaffing van grenzen en het einde van de natiestaten. Kortom: het kommunisme.

De economische crisis van het kapitaal, zijn oorlogen en zijn vernietigende dynamiek dwingen de arbeidersklasse over de hele wereld om haar gemeenschappelijke belangen te erkennen en een revolutionair perspectief voor de toekomst te ontwikkelen. Maar juist het verval van het systeem zelf brengt krachtige obstakels met zich mee die het proletariaat verhinderen om zichzelf zelfs maar als klasse te erkennen, laat staan om de visie van een communistische toekomst te ontwikkelen. De toenemende ecologische rampen, net als de verspreiding van oorlogen over de hele wereld, wekken voorlopig gevoelens van machteloosheid en „no future“ op onder de massa van het proletariaat, terwijl de minderheid die het verband tussen de klimaatcrisis en het kapitalistische systeem begint te zien, maar al te vaak op een dwaalspoor wordt gebracht en protestbewegingen en partijen steunt die beweren dat de te volgen weg erin bestaat een beroep te doen op het geweten van de wereldleiders of groene alternatieven te zoeken binnen de bestaande orde, met name degenen die Greta Thunberg volgen,

of de diverse groene partijen, of zelfs activisten met ogenschijnlijk radicalere standpunten zoals de groep Extinction Rebellion.

Niettemin begint een minderheid binnen deze kritische minderheid nu de marxistische traditie te ontdekken, de traditie van de Communistische Linkerzijde, de schat die haar analyse van de verhoudingen tussen kapitaal, natuur en de mensheid vormt, evenals het revolutionaire karakter van de internationale arbeidersklasse. De opkomst van dergelijke minderheden is het resultaat van een ondergronds rijpingsproces, een mijlpaal op weg naar de toekomst, naar het moment waarop een klasse die de verdeelde en corporatistische strijd achter zich laat en die strijdt vanuit een uitgesproken klassenstandpunt, haar antwoord op alle dimensies van de ineenstorting van dit systeem zal moeten integreren in het historische project van de omverwerping van de heerschappij van het kapitaal ■

Amos, 5 september 2026

LEES OP DE WEBSITE VAN DE IKS

Manifest over de ecologische crisis

Alle ‘oplossingen’ voor de ecologische crisis die door de heersende klasse worden voorgesteld, zijn onbeduidend, omdat de problemen waarmee we worden geconfronteerd deel uitmaken van het mondiale systeem dat de planeet domineert: het kapitalistische systeem, dat leeft van uitbuiting en winstbejag. Uitbuiting van de menselijke arbeidskracht via de loonverhouding; uitbuiting van de natuur, die het beschouwt als een gratis geschenk dat naar believen geplunderd mag worden. En hoewel het kapitalisme de wetenschappelijke en technologische middelen heeft voortgebracht die gebruikt zouden kunnen worden om de mensheid te bevrijden van armoede en vervreemdende arbeid, is het

conflict tussen dit potentieel inzake wat geproduceerd kan worden en de motivatie achter de huidige productie zelf permanent geworden. Deze langdurige neergang heeft een eindfase bereikt, een impasse waarin oorlog, overproductiecrises en milieuvernietiging zo ver zijn geëscaleerd dat al deze uitingen van de historische impasse van het systeem op elkaar inwerken en een verschrikkelijke vernietigingswervelwind veroorzaken. Maar er bestaat een alternatief voor de nachtmerrie waarin het kapitalisme ons stort: de internationale strijd van de uitgebuite klasse voor de omverwerping van het kapitalisme en de opbouw van een wereldwijde communistische samenleving ■

OORLOGEN IN DE WERELD LOPEN VAST

Zelfs zonder winnaars of verliezers kan de oorlogsbarbaarsheid alleen maar erger worden

De oorlog tussen de Verenigde Staten en Iran raakt vastgelopen, gekenmerkt door een dagelijks ballet van tegenstrijdige verklaringen: de ene dag wordt met veel tamtam het einde van de vijandelijkheden en de vrijgave van de Straat van Hormuz aangekondigd, de volgende dag wordt beloofd dat de aanvallen zullen worden voortgezet. De schijnbare wapenstilstanden veranderen daar niets aan: zoals altijd blijven Teheran en Washington dodelijke schoten uitwisselen rond de Straat van Hormuz, de zeeblokkade duurt voort en schepen die het aandurven deze te trotseren, worden tot zinken gebracht. Er heerst algemene chaos in de hele regio, waarin bijna twintig landen zijn meegesleurd in een oorlog zonder echt duidelijk doel, en waarvan zelfs de Verenigde Staten niet meer weten hoe ze eruit moeten komen. Tegen deze achtergrond werd aan het begin van de zomer een akkoord ondertekend tussen drie regionale mogendheden die indirect bij deze oorlog betrokken zijn: Pakistan, Saoedi-Arabië en Turkije. Een akkoord dat geen krantenkoppen haalt, maar daarom niet minder veelbetekenend is.

In dit kruitvat dat het Midden-Oosten is, betekent dit pact een fatale klap voor de Abraham-akkoorden van 2020, die onder toezicht van Washington werden ondertekend door Israël, de Verenigde Arabische Emiraten en Bahrein, en die bedoeld waren om de samenwerking en vrede tussen de Joodse staat en de Arabische landen te bezegelen in het licht van de vermeende sjiitische dreiging vanuit Iran. De terroristische aanslagen van Hamas tegen Israël op 7 oktober 2023 hebben uiteraard het failliet van deze zoveelste poging tot “pacificatie” van de regio onder Amerikaanse en Israëlische leiding bezegeld, net als de impasse waarin deze laatste landen ten opzichte van Iran zijn beland. Het Amerikaanse woord is niet veel meer waard: de geloofwaardigheid ervan is ernstig aangetast, zowel wat betreft de overtuigingskracht als de waarborg voor de belangen van hun regionale “bondgenoten”.

Op weg naar meer bloedbaden en instabiliteit

Dit pact, ook wel het Pact van Mekka genoemd, dat begin augustus werd ondertekend, bevestigt de opkomst van een bondgenootschap tussen landen die nu openlijk hun wantrouwen tonen ten opzichte van de traditionele veiligheidspartnerschappen met de grootmachten, en in de eerste plaats met de Verenigde Staten – een wantrouwen dat al bijna tien jaar toeneemt en dat door de oorlog tegen Iran in 2026 naar een hoger niveau is getild. Dit pact onderstreept ook dat deze landen hebben besloten openlijk hun eigen imperialistische kaart uit te spelen. Want achter de gezamenlijke verklaringen over hun goede bedoelingen betreffende “collectieve afschrikkening” tegen de regionale chaos, leggen de drie ondertekenaars zwart op wit vast dat “*elke daad van agressie, elke gewapende aanval tegen één van de drie staten zal worden beschouwd als een aanval tegen alle drie*”.

Aangezien Pakistan een kernmacht is, Turkije beschikt over een van de machtigste en meest doorgewinterde legers in de regio en Saoedi-Arabië daar zijn financiële slagkracht aan toevoegt, wordt duidelijk hoe zwaar de vredesbeloften werkelijk wegen. De drie ondertekenaars zweren natuurlijk dat hun pact louter defensief is, een diplomatieke formaliteit die bij elk ontluikend bondgenootschap hoort. Maar de toezegging zelf is onduidelijk: door hun militaire middelen te bundelen zorgen deze drie staten ervoor dat het minste grensconflict, de minst geïsoleerde aanval, het minste incident op zee niet langer een lokale aangelegenheid is, maar onmiddellijk een zaak van alle drie wordt. Dit pact luidt niet het einde van de oorlog in:

het vergroot bij voorbaat de reikwijdte van toekomstige oorlogen!

Ieder reageert van geval tot geval om zijn onmiddellijke imperialistische belangen te verdedigen, zelfs als dat betekent dat hij zonder scrupules de bondgenootschappen van gisteren moet verloochenen. Pakistan, dat gisteren nog een directe bondgenoot was van China, heeft zich aangeboden als bemiddelaar tussen Washington en Teheran, en nu speelt het zijn eigen kaart uit aan de zijde van Saoedi-Arabië en Turkije. Turkije, tot voor kort het zwarte schaap van de NAVO, is van plan zijn streven naar ontvoogding op te leggen aan Europa, Israël en de Verenigde Staten, terwijl het Rusland ontziet.

Achter dergelijke overeenkomsten schuilt geen solide geostrategische herstructurering, maar de verdediging van imperialistische belangen op korte termijn. En dat is geen toeval: het is eigen aan de historische situatie van alle imperialistische mogendheden, zonder uitzondering. Vandaag de dag, net als morgen, is er geen sprake van een versterking van duurzame bondgenootschappen, noch van een blok dat zich schaart achter een Amerikaanse, Russische, Chinese of Europese leider. De gelegenheid maakt de dief, in een imperialistisch spel dat zich dag na dag steeds opnieuw vormt en dat elke dag chaos aan chaos toevoegt.

Waar is vandaag de dag de Amerikaanse controle over het Midden-Oosten gebleven? Stel je even een oorlog voor tussen Israël, de zogenaamde onwankelbare bondgenoot, en Turkije, lid van de NAVO (waarbij de Verenigde Staten in theorie verplicht zijn in te grijpen): dat zou de meest totale, onvoorspelbare chaos opleveren! Het Midden-Oosten is hiervan het perfecte toonbeeld en bevestigt punt voor punt de analyse die de IKS al jarenlang ontwikkelt over de ontwikkeling van imperialistische oorlogen en confrontaties.

Geen blokken, geen verslagen proletariaat

De feiten bevestigen deze elke dag meer: de vorming van stabiele imperialistische bondgenootschappen of blokken, gedomineerd door een onbetwiste leider en op weg naar een nieuwe wereldoorlog, staat niet op de agenda. Zeker, er is een grote rivaliteit tussen de Verenigde Staten en hun Chinese uitdager. Maar deze dynamiek wordt voortdurend belemmerd door de toename van militaire confrontaties tussen imperialistische staten van tweede rang, of zelfs tussen de grootmachten onderling.

Toch wordt het vooruitzicht van een derde wereldoorlog bij elke gelegenheid breed uitgemeten, zodra de oorlogssituatie in Oekraïne, het Midden-Oosten of de Chinese Zee escaleert. De burgerlijke media aarzelen niet om vals alarm te slaan om zo het idee te versterken dat het ‘kamp van de democratie’ boven alles verdedigd moet worden. Dit alles heeft maar één doel: de torenhoge uitgaven voor bewapening en de verwoede aanvallen op de arbeidersklasse rechtvaardigen, in naam van de ‘noodzakelijke offers’.

De uiterst linkse doen er nog een schepje bovenop, op een nog slauer manier: als je hen mag geloven, zouden autocratische leiders van allerlei pluimage (Trump, Netanyahu, Poetin, Milei...) stuk voor stuk springplanken zijn voor de terugkeer van het fascisme en de wereldoorlog, waartegen de arbeidersklasse het hoofd zou moeten bieden. Een gemeenschappelijk front met wie, als het niet met de burgerlijke democratie is? Dit is de klassenstrijd puur en simpelweg doen opgegaan in de verdediging van de bestaande wanorde en de kapitalistische barbarij!

Nog betreurenswaardiger is dat groepen uit revolutionaire kringen deze analyse overnemen en, net als de *Internationalist Communist Tendency*

(ICT), oordelen dat: “*de toenemende anarchie van naties die op zoek zijn naar voordelen, doet vrezen voor een grootschalige wereldoorlog*”. Door te beweren dat de wereld afstevent op de Derde Wereldoorlog, brengen deze groeperingen de klasse niet alleen in verwarring: ze verbergen haar eigen kracht, demoraliseren haar en dragen op geen enkele manier bij aan de ontwikkeling van haar strijd.

Betekent dit dat er op wereldvlak geen toename van het oorlogsgevaar zou zijn? Natuurlijk niet. De chaos is er al, neemt toe, is irrationeel en sleept de hele planeet mee in een moorddadige ‘ieder voor zich’-situatie. Of de Verenigde Staten nu hun omsingeling van China intensiveren, of China daarop reageert door Taiwan binnen te vallen, of Washington militair terugslaat: de risico’s van een ongecontroleerde nucleaire escalatie staan nu al op de agenda. Hetzelfde geldt voor Rusland, dat zich in Oekraïne steeds meer in de verdediging bevindt en absoluut niet in staat is om zijn nederlaag toe te geven in een conflict dat maandelijks duizenden doden en gewonden kost. De honderdduizenden doden in Oekraïne sinds meer dan vier jaar en het bloedbad in Gaza of in Iran, zijn geen vooruitzichten voor morgen: het is dagelijkse werkelijkheid! Deze oorlogsrampen zijn diep verankerd in het proces zelf van ‘ieder voor zich’ en de toenemende imperialistische chaos, zonder dat we hoeven te wachten op het verwoestende vuur van een wereldoorlog.

Het zou dan ook onverantwoord zijn om de ernst van de wereldsituatie te onderschatten. Maar zoals we in januari 1990 schreven: “*Daarom is het van fundamenteel belang te benadrukken dat, hoewel de oplossing van het proletariaat (de kommunistische revolutie) de enige is die zich kan verzetten tegen de vernietiging van de mensheid (het enige ‘antwoord’ dat de bourgeoisie op haar crisis kan geven). Deze vernietiging zou niet noodzakelijkerwijs het gevolg zijn van een derde wereldoorlog. Zij zou eveneens het gevolg kunnen zijn*

van de voortzetting, tot in de uiterste consequenties (ecologische rampen, epidemieën, hongersnoden, losbarstende lokale oorlogen, enz.), van deze ontbinding”.

Weigeren om onmiddellijk het perspectief van een derde wereldoorlog in overweging te nemen en beweren dat de algemene chaos toeneemt en kan leiden tot de vernietiging van de mensheid, is geen kwestie van woorden, noch een scholastisch (wereldvreemd) debat over de ontwikkeling van de barbarij en de dynamiek van conflicten. Er ontbreken twee doorslaggevende voorwaarden in dit perspectief.

Een noodzakelijk debat voor de toekomst

Een wereldoorlog vereist stabiele blokken. Het veronderstelt dat de bourgeoisieën op wereldschaal in staat zijn om een minimum aan samenhang en organisatie te tonen in het spel van imperialistische overheersing, onder de vleugels van leidende mogendheden. Elk blok dat met het oog op een wereldoorlog wordt gevormd, moet voldoende machtig zijn, zowel op economisch en militair vlak als op het gebied van strategische coördinatie. Van dat alles is vandaag de dag geen sprake, in een context waarin middelpuntvlie-dende krachten de overhand hebben en iedereen op zichzelf is aangewezen: de huidige bondgenootschappen, die wisselvallig en voortdurend aan verandering onderhevig zijn, voldoen in geen enkel opzicht aan de voorwaarden van stabiliteit en betrouwbaarheid die de voorbereiding van een meedogenloze wereldoorlog zou vereisen. We kunnen ons niet veroorloven dat de bondgenoten van vandaag de tegenstanders van morgen worden, en omgekeerd. Het over het hoofd zien van deze moeilijkheid van de bourgeoisie om de logica van de blokken op te leggen, is geen toevallig detail: het betekent dat men veroordeeld is tot het niet begrijpen van

de historische dynamiek, van de toene-mende irrationaliteit van de bourgeoisie op alle vlakken (militair, economisch, politiek...), en van de gevolgen ervan voor de arbeidersklasse.

Een wereldoorlog vereist ook een verslagen proletariaat. Dit houdt in dat de bourgeoisie in staat moet zijn geweest het grootste deel van de arbeidersklasse in de centrale landen te mobiliseren, in te zetten voor de oorlogsinspanning en op gedisciplineerde wijze naar het massale bloedbad te sturen. Dat is vandaag de dag niet het geval. De arbeidersklasse blijft zeer kwetsbaar in haar vermogen om direct te reageren op de oorlog in Oekraïne of het Midden-Oosten, maar in veel landen weigert zij nu al de verslechteringen van haar levensomstandigheden onder het juk van de oorlogseconomie te ondergaan. Dat zien we sinds 2022 in Groot-Brittannië, Frankrijk, België en de Verenigde Staten. We zien het vandaag zelfs in Spanje en Nederland, waar duizenden arbeiders zich verzetten tegen de gevolgen van een oorlogseconomie die bedrijven als Airbus dwingt het tempo op te voeren en te bezuinigen op de arbeidsomstandigheden.

Aannemen dat de Derde Wereldoorlog voor de deur staat en dat deze het grootste risico voor de arbeidersklasse vormt, komt neer op het begaan van een dubbele fout. Ten eerste worden daarmee de ernst van de huidige oorlogschao en de onmiddellijke gevolgen ervan onderschat. Ten tweede worden daarmee de reacties en het potentieel van het proletariaat tegenover de economische aanvallen, en de rijping van het bewustzijn in zijn gelederen, onderschat. Deze werkelijkheid zo duidelijk mogelijk onder ogen zien, is geen theoretische oefening: het betekent zich in gevechtsformatie opstellen voor de revolutionaire strijd. Op dit terrein is het niet de taak van revolutionairen om aan de zijlijn te blijven staan, maar om bij te dragen aan het verduidelijken van het perspectief van de revolutionaire strijd ■

Stopio / 10.09.2026

25 jaar na de aanslagen van 11/09 Het kapitalisme zakt weg in chaos

De vliegtuigen, het geschreeuw, de instorting van de Twin Towers... 25 jaar geleden was de hele wereld verbijsterd toen de dodelijkste terroristische aanslag uit de geschiedenis plaatsvond. Ter gelegenheid van deze sombere herdenking nodigen we onze lezers uit om het artikel dat we in 2001 publiceerden te herlezen: „[In New York net als elders: het kapitalisme zaait de dood](#)”, in *International Review* nr. 107.

We verdedigden daarin dat deze aanslag geen toeval was in de geschiedenis. Aan het begin van de 21e eeuw herinnerde deze spectaculaire aanslag iedereen eraan dat de barbarij niet was uitgestorven met de vorige eeuw, die van de wereldoorlogen, de gaskamers, de atoombommen, Vietnam of de genocide in Rwanda. Achter de terroristen van 11 september ging een nog angstaanjager monster schuil: het in verval geraakte kapitalisme.

Deze gebeurtenis was een opzienbarende bevestiging van het feit dat het kapitalisme in verval een nieuwe fase was ingegaan, zijn terminale fase: die van zijn “inwendige ontwrichting”, zoals de Kommunistische Internationale al in 1919 had aangekondigd. In deze periode, die begon met de ineenstorting van het Russische imperialistische blok in 1989 en vervolgens met de daaropvolgende versnippering van het Amerikaanse blok, zag men hoe de onontkoombare neiging van het kapitalisme tot oorlog nieuwe en chaotische vormen aannam, vooral de explosieve toename van het terrorisme op wereldschaal. De betrokkenheid van Al-Qaida was nog niet duidelijk vastgesteld toen we dit artikel schreven (Al-Qaida zou pas in april 2002 de aanslagen opeisen). Maar het feit dat ze waren gepleegd door een islamistische groepering die de Verenigde Staten in de jaren tachtig hadden gesteund tegen de Russische bezetting van Afghanistan, toonde al aan in hoeverre het kapitalisme wegzakte in instabiliteit en chaos. In plaats van de “*nieuwe wereldorde*” die George Bush senior had beloofd na de ineenstorting van de Sovjet-Unie, is er een toene-mende wanorde ontstaan. Van de “bondgenoten” in Europa tot krijgsheren als Bin Laden, en via tweederangs mogendheden zoals Iran of het Rusland van Poetin, waren de oude en nieuwe “partners” van de Verenigde Staten voortaan vastbesloten hun eigen belangen te verdedigen met een toenemende wereldwijde bandeloosheid tot gevolg.

Tegen deze achtergrond heeft de Amerikaanse bourgeoisie de aanslagen in New York als voorwendsel gebruikt om haar operaties

in Afghanistan en Irak te lanceren. Deze grootschalige militaire operaties waren in de eerste plaats bedoeld om met geweld de tanende status te handhaven van de Verenigde Staten als enige supermacht, die in staat was om de imperialistische chaos in te dammen en iedereen hun discipline op te leggen.

Ondanks de ongelooflijke machtsdemonstratie van het Amerikaanse leger hebben de afgelopen 25 jaar volledig bevestigd wat het 14e congres van de IKS enkele maanden vóór de aanslagen had aangenomen: “*De versnippering van de structuren en de discipline van de voormalige blokken heeft de rivaliteit tussen naties op een ongekende schaal doen losbarsten, wat heeft geleid tot een steeds chaotischer wordende strijd waarin iedereen voor zichzelf vecht, van de grootste wereldmachten tot de kleinste lokale krijgsheren [...]. Het kenmerk van de oorlogen in de huidige fase van het verval van het kapitalisme is dat ze niet minder imperialistisch zijn dan de oorlogen in eerdere fasen van zijn verval, maar dat ze uitgebreider, onbeheersbaarder en moeilijker te stoppen zijn geworden, al was het maar tijdelijk. [...] De kapitalistische staten zijn allemaal verstrikt in een logica die aan hun controle ontsnapt en die steeds minder zin heeft, zelfs in kapitalistische termen, en juist dat maakt de situatie waarmee de mensheid wordt geconfronteerd zo gevaarlijk en instabiel*”.

25 jaar later is het kruitvat van het Midden-Oosten ontploft: de Taliban hebben de macht in Afghanistan heroverd, Irak en het naburige Syrië zijn ware niemandslanden, het Arabische schiereiland staat in vuur en vlam, Gaza en Zuid-Libanon liggen in puin, Israël wordt geleid door een bende bloeddorstige waanzinnigen en de Verenigde Staten zijn verstrikt geraakt in een absurd conflict met Iran en hebben daarmee definitief hun geloofwaardigheid verspeeld. In plaats van de vloedgolf van imperialistische chaos in te dammen, zijn de Amerikaanse invasies juist een factor geworden die deze chaos aanzienlijk versnelt. Eindeloze conflicten en burgeroorlogen verspreiden zich als een lopend vuurtje over alle continenten: Oekraïne, Libië, Venezuela, de Democratische Republiek Congo en misschien binnenkort ook het Verre Oosten... Dat is het resultaat van een kwart eeuw “oorlog tegen het terrorisme”!

EG / 11 September 2026

MIGRATIECRISIS IN CEUTA

De cynische instrumentalisering van migranten door de bourgeoisie

Midden in de zomer, op 30 juli, stroomden 60.000 migranten, voornamelijk jongeren uit Marokko, plotseling de enclave Ceuta binnen, op zoek naar een beter leven en werk binnen de Europese Unie (EU). Bij de zwemtocht van deze wanhopige jongeren kwamen 77 van hen om het leven. Meteen bij hun aankomst werden de uitgeputte overlevenden opgevangen door overbelaste ordestrejdkrachten, die onmiddellijk werden bijgestaan door een indrukwekkend veiligheidsapparaat: eenheden van het Spaanse leger, oproerpolitie en de Spaanse marine, boven op de troepen die al aanwezig waren aan deze volledig gemilitariseerde en met bunkers versterkte kusten. Het terugdrijven naar Marokko verliep toen net zo snel als wreed.

Het cynisme van de bourgeoisie kent geen grenzen

Deze nooit eerder geziene gebeurtenis is meer dan zomaar weer een tragedie. Het volgt op de vele dodelijke pogingen van migranten die koste wat kost Europese bodem willen bereiken via de levensgevaarlijke oversteek van een Middellandse Zee die in een reusachtig zeegrafis veranderd. Maar deze keer was de toestroom helemaal niet spontaan: de migranten overspoelden de stad in een ongekend recordtijd van minder dan 24 uur. Dit alles is deels te verklaren door de katalyserende rol van de sociale media en de virale actie van actoren die ten onrechte beweerden dat *“de Spaanse grens open is”*. Actoren die hoogstwaarschijnlijk van staatswege handelden en waarvan men uiteraard geen spoor kon vinden, omdat de accounts meteen na de gebeurtenis verdwenen.

De migranten zijn, gisteren net als vandaag slachtoffers die een armoede ontvluchten die ondraaglijk is geworden. Het Afrikaanse continent, geteisterd door de wereldwijde economische crisis, door de uitbreiding en verscherping van oorlogsconflicten, door de chaos van het verval en de toenemende barbarij, wordt onleefbaar. Inflatie en werkloosheid treffen dit continent hard: in Marokko bijvoorbeeld is 37% van de jongeren werkloos. Het drama van Ceuta heeft dus dezelfde oorzaak: het failliet van het kapitalisme. En het zijn altijd dezelfde slachtoffers die de gevolgen ervan onderkennen: de arbeidersklasse die, overal ter wereld, alleen haar arbeidskracht bezit, en vaak, in een poging die te verkopen, haar leven moet wagen, op weg naar ballingschap.

Degenen die het avontuur zijn aangegaan door op de oproep op sociale media te reageren, liepen het risico te verdrinken. Ze werden stelselmatig achtervolgd, opgespoord en uitgezet. Op alle continenten is het hetzelfde verhaal: overall staan prikkeldraad, muren en wachttorens. Spanje heeft trouwens onlangs een 500 meter lange drijvende barrière voor de kust van de enclave Ceuta geplaatst, waardoor nieuwe vluchtelingen tegen een nog afschrikwekkender en dodelijker obstakel aanlopen. Andere soortgelijke, vrijwel onoverkomelijke drijvende barrières waren al elders opgetrokken en hebben daar ook slachtoffers gemaakt, bijvoorbeeld op de Rio Grande, waar ze op brute wijze de grens met de Verenigde Staten afsluiten.

Alle staten zijn betrokken bij en medeplichtig aan deze barbaarse constructies. Alle mooie praatjes over het ‘asielrecht’ en de ‘vrijheid van verkeer’ zijn alleen maar bedoeld om het boekhoudkundige beheer, de winst en de controle om de kapitalistische orde te handhaven te verdoezelen, om uitsluitend de belangen van de burgerlijke staat te dienen tegen de ‘ongewensten’ die wanhopig proberen de gebarricadeerde grenzen over te steken om te overleven.

Ook al klinkt de retoriek van de meest ‘democratische’ staten en van links menselijker, het is daarom niet minder misleidend en dodelijk. De ‘democrati-

sche’ Franse staat heeft bijvoorbeeld de migrantenkwestie uitbesteed aan de folteraars van afschuwelijke Libische kampen, en de EU zelf delegeert nog steeds tegen hoge vergoedingen het vuile werk -het onderdrukken en opsluiten van migranten- aan derde landen. Groot-Brittannië heeft ook een verachtelijke uitzettingsovereenkomst met Rwanda gesloten en het Italië van Meloni heeft zijn beleid uitbesteed aan centra in Albanië, enzovoort.

Eén ding is zeker, links en de zichzelf ‘progressief’ noemende politieke stromingen zijn zeker niet minder doeltreffend geweest dan rechts of extreemrechts. Integendeel, ze waren ronduit geducht! In de Verenigde Staten bijvoorbeeld waren Obama en Biden veel effectiever dan Trump en zijn ICE-militie in het uitzetten van illegale immigranten, waarbij ze zelfs Spaanstalige kinderen van hun familie scheidden. Als het op wreedheid aankomt, doet links niet onder voor de ergste folteraars van rechts, zoals de Spaanse socialist Zapatero destijds – met de felicitaties van de EU – heeft laten zien, toen zijn ordestrejdkrachten in 2005 vijf migranten doodschoten. Diezelfde socialistische regering had massaal troepen van het Legioen en de Civiele Garde ingezet met de opdracht om de migranten op een ‘humane’ manier terug te drijven. Dat hield in dat de migranten werden teruggestuurd naar de Marokkaanse staat, die het stokje overnam door ze in de woestijn ten zuiden van Oujda achter te laten, door razzia’s te organiseren in de steden van het land, uitzettingen naar Mali en Senegal, en door een groot aantal mensen in de ‘doodsbussen’ te vervoe- ren... naar de Sahara woestijn. Dat soort wrede daden gaat achter de schermen nog steeds door en wordt alleen maar erger en breidt zich overal uit.

Een verachtelijke instrumentalisering

Terwijl het doel vandaag de dag nog steeds is om migranten op te sluiten en vast te houden, waarbij men op hypocriete wijze een beroep probeert te doen op derde landen, is de trend om migranten steeds systematischer en op cynische wijze in te zetten als geopolitiek wapen. Zonder enig respect voor de menselijke waardigheid worden migranten gewetenloos geïnstrumentaliseerd, waarbij staten er niet meer voor terugdeinzen hun lijden te gebruiken als onderhandelingsmiddel om politieke druk uit te oefenen of rivalen te destabiliseren. Het lijkt vrij waarschijnlijk dat Marokko een belangrijke rol heeft gespeeld in de huidige situatie; uit getuigenissen blijkt namelijk dat de ordehandhavers aan de grens het maar op zijn beloop lieten. Het is trouwens niet de eerste keer dat Marokko migranten openlijk gebruikt als wisselgeld tegen de Spaanse regering.

In 2021 leidde de ontvangst door Spanje van de leider van het Polisario-front,^[1] – wat voor Marokko een bron van diplomatieke onvrede was gezien het geschil over de Westelijke Sahara – meteen tot vergeldingsmaatregelen: 10.000 migranten staken de grens over naar Ceuta en Spanje! Vandaag ligt de regering-Sánchez nog meer onder vuur vanwege haar internationale politieke standpunten, vooral over Palestina en Iran.

Maar deze keer is Marokko lang niet de enige mogelijke speler, gezien de context en de omstandigheden van de plotselinge massale uittocht op 30 juli. Deze tragedie speelt zich namelijk af in een bijzondere context, op een moment dat verschillende landen Spanje willen ‘bestrafen’ of ‘vergeldingsmaatregelen’ tegen het land willen nemen. In de eerste plaats kan Marokko, alweer Marokko, de toenadering tussen Madrid en Algiers maar niet verwerken. Maar daar komt vooral nog de ontevredenheid van Israël bij over de erkenning van de Palestijnse staat door Spanje en de weigering van de Spaanse regering om het Amerikaanse leger toestemming te geven om de

luchtmachtbases op zijn grondgebied in Andalusië te gebruiken voor militaire operaties in Iran. Trump heeft, net als Netanyahu, duidelijk laten weten dat de houding van Spanje *“niet zonder gevolgen zou blijven”*. En feit is dat Tel Aviv en Washington Marokko steunen tegen Spanje, vooral sinds Marokko zich in 2020 bij de Abraham-akkoorden heeft aangesloten en daarmee zijn soevereiniteit over de Westelijke Sahara heeft erkend.

Ook zien we dat naasten van staatssecretaris Marco Rubio geneigd zijn de soevereiniteit van Spanje over de enclaves Ceuta en Melilla in twijfel te trekken, door erop te wijzen dat ze *“geografisch verbonden zijn met Marokko”*. Wilde Trump niet *“alle handelsbetrekkingen met Spanje verbreken”*? Op de een of andere manier^[1] wijst alles erop dat de Verenigde Staten en Israël, samen met het medeplichtige Marokko, op zijn minst de omstandigheden hebben bevorderd die er in zekere zin toe hebben geleid dat “Spanje werd gestraft”.

Of ze nu wel of niet een directe rol hebben gespeeld bij het ontstaan van de onverwachte migratiestroom naar Ceuta, één ding is absoluut zeker: ze hebben dit menselijk leed meteen op een walgelijke manier geïnstrumentaliseerd voor politieke doeleinden, en genoten van de angstige situatie in

vervolg van pagina 1

OVERAL, TEGEN DE AANVALLEN...

De valkuil van de algemene staking en de „coördinatie van de strijd”

De vertegenwoordiger van het onderwijsplatform Menos Lectivas (*“Minder lesuren”*) riep op tot *“het coördineren van alle sectoren in een algemene staking”*, dat *“de werknemers van Airbus ook het openbaar onderwijs moeten verdedigen door deel te nemen aan de demonstraties van de sector”* en dat er *“in elke instelling een vergadering komt om te beslissen over de eisen”*.

Hoewel dit standpunt aantoonde dat er een wil tot solidariteit en uitbreiding leeft, bestaat er een groot gevaar om in de valkuil van een valse uitbreiding te trappen. Wat hier eigenlijk werd gevraagd, is een gelijktijdigheid en een coördinatie van de strijd: maar ... iedereen apart! Iedereen voert *zijn* eigen strijd, met *zijn* eisen, *zijn* vertegenwoordigers en *zijn* eigen vergaderingen, en komt van daaruit samen in een of andere betoging, ieder achter zijn eigen spandoek, totdat er een algemene staking “per sector” ontstaat. Dat hebben we al eens meegemaakt.

Bij de strijd tegen de pensioenhervorming in Frankrijk in 2023 was de mobilisatie enorm, maar we hadden gewaarschuwd dat dit niet voldoende was: we moesten onze strijd in eigen hand nemen met algemene vergaderingen die openstaan voor alle arbeiders. Dit heeft niets te maken met vergaderingen die zich opsluiten in elke instelling, in elke sector, om *zijn* eigen strijd te voeren.

Streven naar uitbreiding, strijden verenigd als klasse

Is dat de uitbreiding van de strijd? Nee! Tijdens de “zomer van de woede” van 2022 in Groot-Brittannië greep de arbeidersklasse massaal terug naar het wapen van de strijd, waarbij talrijke sectoren (spoorwegen, post, onderwijs, enz.) gelijktijdig in actie kwamen: maar elk op zich afzonderlijk. De strijdacties slaagden er niet in zich te verenigen en een sociale en politieke kracht te vormen die in staat was de staat het hoofd te bieden en de levensomstandigheden van de arbeiders te verdedigen. Te midden van een massale strijdbeweging slaagden de

rivaliteiten openlijk aan het licht kwamen achter een late schijnbare eenheid tijdens de spoedvergadering van de ministers van de 27 lidstaten.

Door de zich verdiepende historische crisis van het kapitalisme en het proces van ontbinding dat het in razend tempo ondermijnt, komen alle staten steeds meer naar voren als wat ze werkelijk zijn: kille monsters zonder god noch gebod. Tegelijkertijd gebruikt de heersende klasse haar eigen verrotting om die tegen de arbeidersklasse te keren. Het gebruikt aldus angsten om het bewustzijn te ondermijnen door van migranten zondebokken te maken die onderdrukt en verdreven moeten worden. Geconfronteerd met deze walgelijke en barbaarse retoriek moet het proletariaat van de centrale landen onderkennen dat migranten, net als zijzelf, het slachtoffer zijn van de uitbuiting door een alsmaar moorddadiger kapitalisme ■

WH, 7 augustus 2026

^[1] Deze hypothese kan worden onderbouwd door het precedent van de hybride oorlog die door de Wit-Russische Loekasjenko werd gevoerd. Hij had in 2021 buitenlandse staatsburgers (uit het Midden-Oosten en Afrika) aangetrokken door visa te verstrekken, om ze vervolgens massaal naar de grenzen van de EU te drijven met het oog op destabilisatie.

vakbonden erin (en in Groot-Brittannië is er één per sector en per subsector) elke strijd te beperken tot de grenzen van haar specifieke eisen.

In Spanje daarentegen, in Vitoria in 1976, hebben de arbeiders hun strijd gebundeld en stadsvergaderingen georganiseerd, waarbij ze gemeenschappelijke eisen verdedigden; net zoals in Polen in 1980, toen de arbeiders uit het hele land zich verenigden en afgevaardigden van de vergaderingen (MKS genaamd) kozen die de arbeidersklasse van het hele land vertegenwoordigden.

Dit zijn geen verhalen die grootouders aan hun kleinkinderen vertellen. De arbeidersklasse leert van haar ervaringen en houdt deze van generatie op generatie in herinnering. In de strijd tegen de bezuinigingen op de pensioenen en de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd in Frankrijk zeiden de kameraden: *“Als jullie ons 64 opleggen, krijgen jullie mei ’68!”*, waarmee ze verwezen naar de staking van mei 1968, waaraan meer dan negen miljoen arbeiders deelnamen.

De strijd uitbreiden betekent dat er piketten worden ingezet (zoals die welke naar de Airbus-fabrieken werden gestuurd om de hele site lam te leggen) in alle sectoren die in strijd zijn, dat er gezamenlijke vergaderingen worden georganiseerd, dat de eisen worden gebundeld en dat er gezamenlijke afgevaardigden worden gekozen (die kunnen worden afgezet als ze hun mandaat niet vervullen) die de vergadering vertegenwoordigen bij de onderhandelingen. De gelijktijdigheid van de strijd omzetten in echte eenheid!

Als de strijd bij Airbus beperkt blijft tot de sector, zullen de energie en de strijdslust afnemen: maar de convergentie van aanvallen op de levensomstandigheden van de arbeiders en de overall aanwezige wil om te strijden, scheppen de voorwaarden voor een echte uitbreiding van de strijd. Dat is de enige weg om onze eisen te verdedigen.

En dat geldt voor alle arbeidersgevechten die zich in alle landen ontwikkelen: vandaar het belang, voor iedereen, van de ervaring van de strijd van de Airbus-arbeiders ■

IKS (pamflet, september 2026)

DE ICT EN DE CONFERENTIE VAN VARNA

Een beleid van uitsluiting van de meest overtuigde internationalisten

Afgelopen april riep het organisatiecomité van „Varna 26“, verbonden aan de groep Konflikt in Bulgarije, groepen en individuen op om zich in te schrijven voor een internationalistische conferentie die in september in Varna zou plaatsvinden:

“In de chaos en onzekerheid van de huidige wereld lijkt het belangrijker dan ooit dat internationalisten elkaar gaan vinden en strategieën uitwerken om het verzet van de arbeidersklasse op te bouwen tegen de oorlog en de daarmee gepaard gaande aanvallen op de levensstandaard van de arbeiders. Daartoe nodigen wij u uit voor een conferentie van internationalisten, tegen alle oorlogen en tegen alle staten. Deze conferentie biedt internationalisten van het hele continent, en daarbuiten, de gelegenheid om elkaar te ontmoeten, banden te smeden en de te volgen koers te bespreken.

Wie organiseert het? Het evenement wordt georganiseerd door de Bulgaarse groep Konflikt, die al ervaring heeft met het organiseren van grote internationale evenementen, maar er wordt ook bijgedragen door talrijke internationalistische groepen. Zo verleent het Internationaal Secretariaat van de IWA steun aan het evenement, en zullen ook groepen van de IFA aanwezig zijn, evenals leden van het door de ICT gesteunde NWBCW-initiatief.

Wat kunnen we verwachten? De conferentie omvat speciale sessies gewijd aan de grote oorlogen die momenteel woeden, zoals de oorlog tussen Rusland en Oekraïne, en biedt de gelegenheid om te luisteren naar kameraden uit deze landen die vertellen over hun inzet in de strijd tegen de oorlog. Er zal ook een sessie worden gewijd aan acties in landen waar ‘nationale bevrijdingsbewegingen’ bestaan; daar zullen we kameraden uit Ierland horen spreken over de situatie in hun land, kameraden uit Turkije die de Koerdische kwestie aan de orde stellen, en activisten van beide kanten van de scheidslijn op Cyprus. Er zullen ook sessies plaatsvinden over arbeidersacties tegen de oorlog, de toenemende militarisering van de maatschappij en de overgang naar een oorlogseconomie, en we zullen de gelegenheid krijgen om te horen wat verschillende groepen op dit moment als de beste strategie beschouwen”.

Een kameraad van de IKS heeft daarom een brief geschreven aan het organisatiecomité om onze interesse in deelname aan deze conferentie kenbaar te maken. We hebben het volgende antwoord ontvangen, gedateerd op 30 juli 2026:

“We hebben uw brief gelezen. We zien ons niet in de mogelijkheid om uw organisatie uit te nodigen. U staat erom bekend bijeenkomsten van andere groepen en organisaties te verstoren, en we denken niet dat u aanwezigheid bevorderlijk zou zijn voor wat we proberen te bereiken”.

In reactie hierop schreef het IKS het volgende aan het organisatiecomité:

“Wij hebben uw bericht van 30 juli 2026 in goede orde ontvangen. Wij zijn van mening dat uw brief in tegenspraak is met het verklaarde doel van de conferentie, namelijk het samenbrengen van alle ware internationalisten om een diepgaande discussie te voeren over de wedloop naar oorlog die het kapitalisme versnelt; en tegelijkertijd stelt u, zonder ook maar enig concreet bewijs te leveren, voor om een organisatie uit te sluiten die al meer dan vijftig jaar onvermoeibaar het internationalisme verdedigt. Het lijkt erop dat uw beweringen over ons verstoring gedrag uitsluitend gebaseerd zijn op „wat u hebt gehoord“, op onze „reputatie“. Bent u zelf getuige geweest van dergelijk gedrag van de IKS? Wij dringen er dan ook bij u op aan deze uitsluiting te heroverwegen, of op zijn minst serieus bewijs te leveren waaruit blijkt dat wij ons tijdens eerdere bijeenkomsten storend hebben gedragen, in het bijzonder tijdens andere pogingen om internationalisten bijeen te brengen, zoals de Conferentie van Praag in 2024. Wij kijken uit naar uw antwoord IKS”.

Tot op heden heeft het organisatiecomité van Varna niet op onze brief gereageerd.

Tegelijkertijd hebben we een brief gestuurd aan de Communist Workers’ Organisation/Internationalist Communist Tendency (CWO/ICT), waarbij we de brief uit Varna en ons antwoord hebben bijgevoegd en de volgende vragen hebben gesteld:

“Wij sturen u onze recente correspondentie met de organisatoren van de in september geplande conferentie in Varna. Zoals u kunt zien, zijn wij van deze bijeenkomst uitgesloten en betwisten wij dit besluit.

In de oorspronkelijke verklaring van de organisatoren staat dat de conferentie onder meer wordt gesteund door ‘leden van het door de ICT gesteunde NWBCW-initiatief’. Aangezien de ICT op een bepaald niveau betrokken is bij de organisatie van de conferentie, schrijven wij u om te weten te komen wat uw standpunt is ten aanzien van deze uitsluiting en, indien u zich hiertegen verzet, welke koers u zou voorstellen.

U kent ons standpunt: wij beschouwen de Kommunistische Linkerzijde als de enige historische stroming die blijf heeft gegeven van een voortdurend vermogen om het internationalisme te verdedigen tegen de imperialistische oorlog, en wij benadrukken daarom de dwingende noodzaak van solidariteit tussen de authentieke groeperingen van de Kommunistische Linkerzijde tegen elke poging om hen uit te sluiten van het debat onder degenen die politieke duidelijkheid zoeken over de kwestie van de oorlog.

Wij zien uw antwoord met belangstelling tegemoet IKS”.

Hieronder volgt het antwoord van de ICT, ontvangen op 12 augustus 2026:

“De conferentie in Varna wordt georganiseerd door Konflikt in Bulgarije, in samenwerking met niet-gebonden individuen uit wat men bij benadering „de revolutionaire kringen“ in Europa zou kunnen noemen. De ICT organiseert deze conferentie niet. We zijn uitgenodigd om tijdens één sessie het woord te voeren, en een afgevaardigde van de ICT heeft enkele voorbereidende bijeenkomsten bijgewoond om technische aspecten te bespreken, maar de conferentie wordt op geen enkele wijze gesponsord, gefinancierd, geleid of georganiseerd door de ICT. We hebben geen enkele zeggenschap over de genodigden of over de identiteit van de andere sprekers. We nemen eraan deel omdat we vinden dat bijeenkomsten van revolutionairen belangrijk zijn, en Varna lijkt ons zo’n bijeenkomst te zijn; we spreken omdat ons is gevraagd om te vertellen over onze ervaringen binnen de comités „No War but the Class War“, die we beschouwen als een belangrijk instrument waarmee revolutionairen zich kunnen verenigen om een werkwijze voor de toekomst te ontwikkelen.

Wij zullen bij de organisatoren van Varna niet voor u pleiten. Wij steunen hun besluit om personen die het verloop van de conferentie zouden kunnen verstoren, van de conferentie uit te sluiten. En wij hebben er geen vertrouwen in dat u zich niet op die manier zou gedragen, gezien de manier waarop u zich tijdens onze bijeenkomsten in Parijs en Nantes in 2023 hebt gedragen.

Wij zullen hierover niet meer met u communiceren.

Dave L, namens het Internationaal Bureau van de ICT”.

Een geschiedenis van uitsluitingen tegen de Kommunistische Linkerzijde...

Het is niet de eerste keer dat we worden uitgesloten van bijeenkomsten van degenen die zich internationalisten noemen. Eind jaren negentig en begin jaren 2000 werd de IKS uitgesloten van de bijeenkomsten van de anarchistisch geïnspireerde groep ‘No War But the Class War’ (NWBCW), niet omdat we de

bijeenkomsten verstoorde, maar voornamelijk vanwege onze kritiek op hun werkwijzen en standpunten. (1) Meer recent herhaalde dit patroon zich bij de Anarchist Communist Group (ACG), die ons in mei 2023 de toegang ontzegde tot haar bijeenkomst in Londen—een bijeenkomst die onder meer in samenwerking met de CWO, de Britse afdeling van de ICT, was georganiseerd, maar die geen enkele solidariteit toonde met een groep van de Kommunistische Linkerzijde. (2) Vervolgens kregen kameraden van de IKS toestemming om deel te nemen aan de onlinebijeenkomsten van de ACG; maar tijdens een recente bijeenkomst over de “Spaanse revolutie” werd de eerste bijdrage van een sympathisant van de IKS, die het standpunt van de Italiaanse Kommunistische Linkerzijde uit de jaren 1930 over deze gebeurtenissen verdedigde en benadrukte dat het gewapende conflict tussen de Republiek (gesteund door de meerderheid van de anarchisten) en het Franquisme geen proletarische revolutie was, maar deel uitmaakte van een breder imperialistisch conflict, zag zijn eerste bijdrage bestempeld als “wartaal en waanzin” en werd elke mogelijke reactie geblokkeerd door de moderatoren, die hem simpelweg uit de vergadering hebben gezet. (3)

Op internationaal niveau is de IKS (evenals alle “gevestigde” groeperingen van de Kommunistische Linkerzijde, met inbegrip van de ICT) door de organisatoren van de „anti-oorlogsconferentie” in Praag in 2024 officieel uitgesloten vanwege ons zogenaamd ‘leninistische beleid’ en onze ‘manipulatieve praktijken’. De IKS werd met name door de Tsjechische groep Tridni Valka/Class War, die bij de conferentie betrokken was, bestempeld als “verklidders”. Zowel de IKS als de ICT konden echter wel deelnemen aan de “parallele” evenementen die in de marge van de conferentie werden georganiseerd, waar enkele van de belangrijkste discussies plaatsvonden. We komen hier later op terug. (4)

... waarin ook de ICT en haar voorgangers een rol hebben gespeeld

Hoewel de CWO/ICT zelf het doelwit is geweest van bepaalde “anti-autoritaire” pogingen om de kritiek van de Kommunistische Linkerzijde op het anarchisme het zwijgen op te leggen, zijn de ICT en haar politieke voorgangers al lange tijd verwickeld in zeer vergelijkbare uitsluitingspraktijken. We zouden terug kunnen gaan tot de jaren 1940 en de manier waarop de Partito Comunista Internazionale (PCInt), opgericht in Italië in 1943, trachtte te voorkomen dat haar leden enige discussie zouden aangaan met onze voorlopers van de Kommunistische Linkerzijde in Frankrijk, die de diep opportunistische basis waarop de PCInt in elkaar was geknutseld, aan het licht hadden gebracht. In 1980 werd de IKS uitgesloten van de internationale conferenties van de Kommunistische Linkerzijde door een gezamenlijk manoeuvre van de CWO en de PCInt, die vervolgens de belangrijkste componenten van de ICT werden; en we hebben al gewezen op de weigering van de CWO om het besluit van de ACG aan te vechten om ons uit te sluiten van haar bijeenkomst in Londen in 2023.

De recente brief van de ICT, waarin onze uitsluiting van de conferentie in Varna volledig wordt gesteund op grond van het feit dat wij potentieel verstoringselementen zouden zijn, markeert echter een nieuwe stap op de weg die de ICT is ingeslagen naar de aanneming van een openlijk destructief beleid ten aanzien van de IKS. Dit is inderdaad het logische gevolg van haar beleid om NWBCW-comités op te richten als een bewust alternatief voor het gezamenlijke optreden van de groepen van de Kommunistische Linkerzijde. Deze comités hebben de oproepen van de IKS en andere groeperingen tot een gezamenlijke actie tegen de imperialistische oorlogen de rug toegekeerd en hebben de leden

en sympathisanten van de ICT op grote schaal verenigd met anarchisten, linkse activisten en valse groeperingen van de Kommunistische Linkerzijde (zoals de IGCL, de Internationale Groep van de kommunistische Linkerzijde, die er geen geheim van heeft gemaakt dat zij de IKS wil vernietigen). Het huidige standpunt van de ICT ten opzichte van de IKS kan alleen maar duiden op een totale capitulatie voor het standpunt van Tridni Valka/Class War, dat erop uit is de Kommunistische Linkerzijde uit te sluiten van elke poging om een echt discussieforum tussen internationalisten tot stand te brengen.

Revolutionaire standpunten verdedigen betekent niet “verstoren”, maar verduidelijken

We hebben al gereageerd op de beschuldigingen van de ICT dat we ons opzettelijk storend zouden hebben gedragen tijdens haar bijeenkomsten in Saint-Nazaire en Parijs. Ons antwoord (5) weerlegt deze beschuldigingen stelselmatig, door aan te tonen dat al onze interventies ingegeven waren door de wil om een politieke kritiek te ontwikkelen op de dubbelzinnigheden en verwarringen van de ICT met betrekking tot de opmars naar oorlog, de rol van de vakbonden, het ‘verenigd front’-beleid dat door de comités van de NWBCW wordt belichaamd, en haar bereidheid om samen te werken met elementen zoals de Internationale Groep van de Kommunistische Linkse (ICGL), die zich als werkelijke verklidders hebben gedragen. De ICT waardeert onze stijl misschien niet, maar het is duidelijk dat zij zich vooral verzet tegen de inhoud van onze kritiek. In dat opzicht verschilt haar reactie niet van die van de anarchisten, die in onze ontmanteling van het heilige idool van de “Spaanse revolutie” niets anders zien dan waanzinnig gebrabbel.

Maar we mogen dit artikel niet afsluiten zonder te benadrukken dat, in de meeste gevallen waarin het IKS heeft deelgenomen aan bijeenkomsten van de ICT, (6) bijvoorbeeld in Londen, de discussies, ondanks felle meningsverschillen, broederlijk zijn gebleven; en we hebben precies hetzelfde gezegd over een recentere openbare bijeenkomst van de ICT in Parijs, waar we, in uitdrukkelijke overeenstemming met een soortgelijke beoordeling van de ICT, schreven: “Openbare bijeenkomsten, zoals die van de Tendence communiste internationaliste (ICT) op 7 maart jongstleden en van de IKS op 21 maart, in Parijs en in andere steden over de hele wereld, bieden een platform voor proletarische debatten om de analyses en argumenten van de verschillende revolutionaire groeperingen met elkaar te toetsen”, en we hebben, met betrekking tot de bijeenkomst van de ICT in Parijs, opgemerkt dat “het debat op broederlijke wijze werd gevoerd tussen proletarische groeperingen, maar ook met de andere deelnemers, met name jongeren die geïnteresseerd

waren in de standpunten van de Kommunistische Linkerzijde, in het bijzonder over de centrale kwestie van de oorlog en de manier waarop revolutionairen en de klasse daarop moeten reageren”. (7)

Even belangrijk was het vermogen van de delegaties van de IKS en de CWO in Praag om samen te werken in het licht van het ronduit verstoringselement van Tridni Valka/Class War en de (des)organisatoren van de conferentie. We hadden dit feit al opgemerkt in ons eerste artikel over het evenement in Praag (8), en ons derde artikel concludeerde met de stelling dat “de bescheiden eerste stappen in de samenwerking tussen de ICT en de IKS in Praag de opvatting van de IKS bevestigen dat het beste uitgangspunt voor de Kommunistische Linkerzijde om invloed uit te oefenen in de bredere, maar nog steeds zeer verwarde zoektocht naar internationalistische standpunten, een gezamenlijke inspanning is die gebaseerd is op zeer duidelijk gedeelde principes”. (9)

Het derde artikel benadrukte echter ook dat de evaluatie van de CWO om absoluut geen melding maakte van deze “bescheiden beginfase”, alsof de CWO niet wilde spreken over iets waarvoor zij zich achteraf had geschaamd. En sindsdien is het duidelijk geworden dat de ICT zich juist in de tegenovergestelde richting beweegt: niet naar eenheid en solidariteit binnen de Kommunistische Linkerzijde, maar naar een steeds systematischere uitsluiting van de meest samenhangende stromingen binnen haar gelederen ■

IKS, 11 september 2026

- 1) Over de geschiedenis van de “No War but the Class War” groepen, *Révolution internationale* n° 494 (2022). Het artikel wijst er ook op dat deze manoeuvres ook gelden voor de NWBCW groep in Sheffield, waarop de CWO een wezenlijke invloed heeft.
- 2) De ACG sluit de IKS uit van jaarlijkse bijeenkomsten, de CWO pleegt verraad aan de solidariteit onder revolutionaire organisaties? *Révolution internationale* n° 498 (2023).
- 3) “Anarchism and the mystification of the “Spanish Revolution”, gepubliceerd op de website van de IKS (July 2026).
- 4) “Actie Week” in Praag : Activisme is een obstakel voor politieke verheldering” , *Revue internationale* n° 172, et « “Action Week” de Prague : Quelques leçons et quelques réponses aux calomnies », *Révolution internationale* n° 502 (2024).
- 5) De publieke Bijeenkomsten van de ICT : een debat neer komt op een politiek faillissement!?, gepubliceerd op de website van de IKS (november 2023).
- 6) De ICT neemt echter niet meer deel aan de openbare bijeenkomsten van de IKS, wat ongetwijfeld past in hun beleid dat erop gericht is om onze politieke onbeduidendheid aan te tonen.
- 7) “Moeten de revolutionairen het motto “het revolutionaire défaitisme” vooropstellen?, *Révolution Internationale* nr.507 (2026).
- 8) “Actie Week” in Praag : “Activisme vormt een belemmering voor de politieke verduidelijking”, *International Review* nr.172 (2024).
- 9) “Actie Week in Praag” : Reactie op de balans van de CWO», gepubliceerd op de website van de IKS (2024).

Lees de brochures van de IKS

LEZERSBRIEF

Wat is kommunisme?

We publiceren een bijdrage die we hebben ontvangen en waaruit blijkt dat er momenteel binnen kleine minderheden van het proletariaat een diepgaande overdenking plaatsvindt. Het behandelde onderwerp is bijzonder opmerkelijk en belangrijk, omdat de overdenking zich niet richt op secundaire aspecten van de directe propaganda – in dit geval de holle retoriek en andere capriolen van Trump – maar rechtstreeks ingaat op de vraag wat de ware betekenis is die aan het kommunistische perspectief moet worden gegeven. Met de ineenstorting van het Sovjetblok werd de leugen dat ‘stalinisme = kommunisme’ keer op keer ingehamerd. Vandaag de dag wordt het idee van het kommunisme nog steeds op grote schaal verdraaid door de bourgeoisie en, zoals we kunnen zien, nog steeds aangevallen. De benadering die in deze bijdrage wordt gevolgd, verdient des te meer lof omdat zij ons in staat stelt te strijden tegen de ‘no future’ van het kapitalisme en getuigt van de realiteit van een rijp wordend bewustzijn dat zich vooral sinds de strijd van de ‘Zomer van Woede’ in 2022 in Groot-Brittannië heeft voltrokken. Daarmee

werd gebroken met de apathie van de voorgaande decennia. Hoewel we het eens zijn met en onze steun geven aan het grootste deel van de gepresenteerde theoretische analyse, gezien de kwaliteit ervan, zijn we niettemin van mening dat de kwestie van de ‘overgangperiode’ verduidelijking behoeft. Wij zijn inderdaad van mening dat men in het geval van de Commune van Parijs – die internationaal geïsoleerd was en voortkwam uit een beweging die, hoewel zeker opmerkelijk, gezien de historische omstandigheden voorbarig was – toen niet langer kan spreken van een ‘overgangperiode’. Voor ons kan een dergelijke periode pas worden gedacht nadat de arbeidersklasse op internationaal niveau de macht heeft gegrepen. Dat gezegd hebbende, doet deze kritiek geenszins afbreuk aan de serieuze inspanning die dit werk vertegenwoordigt. Het draagt onmiskenbaar bij aan het lange proces van politisering dat de arbeidersklasse moet doorlopen met het oog op haar lange en moeilijke revolutionaire strijd. Ons doel is dan ook om de voortzetting van dit reflectieproces aan te moedigen

IKS

Het kommunisme wordt sterk vertekend en verdoezeld door de verschillende heersende ideologieën van onze tijd. Onlangs nog beweerde Donald Trump dat het kommunisme de grootste bedreiging voor de Verenigde Staten vormt, wat veelzeggend is omdat dit land de sterkste imperialistische macht in de wereld is. Wij kommunisten zijn het er volledig mee eens dat de grootste bedreiging voor de Verenigde Staten, en de Amerikaanse heersende klasse die het land vertegenwoordigt, een kommunistische revolutie is. Dit geldt voor elke staat op deze planeet en hun respectievelijke heersende klassen. Maar, voor alle duidelijkheid: wanneer wij kommunisten het over kommunisme hebben, bedoelen we niet de absurde karikaturen die heersende ideologieën oproepen in een poging de arbeidersklasse af te brengen van de weg naar haar eigen bevrijding. We bedoelen niet het staatskapitalisme van China of de voormalige Sovjet-Unie. We bedoelen niet de sociaaldemocratie van de Scandinavische landen. We bedoelen niet bewegingen die proberen ‘communale’ vormen in te passen in een kapitalistische wereld die het ontstaan van een echte gemeenschap noodzakelijkerwijs onderdrukt. En we bedoelen het zeker niet op zo’n onsamenhangende manier als het vaak als een belediging wordt gebruikt, verstoken van elke vorm van samenhang, door die delen van de heersende klasse die lui proberen goedkope politieke punten te scoren tegen hun rivalen vanwege het stigma van de term. Karl Marx wijst zelfs op deze absurde tendens in zijn tijd, door in zijn *‘Achtste Brumaire van Louis Bonaparte’* te zeggen:

“Ofer sprake was van het recht van petitie of van de wijnbelasting, van de vrijheid van drukpers of van de vrijhandel, van de clubs of van de gemeentewetgeving, van de bescherming van de persoonlijke vrijheid of van de regeling van de staats-huishouding, steeds weer keert hetzelfde wachtwoord terug, het thema blijft altijd hetzelfde, het vonnis is steeds klaar en luidt onveranderlijk: ‘socialisme!’ Zelfs het burgerlijke liberalisme wordt voor socialistisch aanzien, voor socialistisch de ook de burgerlijke verlichting, voor socialistisch de burgerlijke financiële hervorming. Het was socialistisch om een spoorweg te bouwen waar reeds een kanaal voorhanden was en het was socialistisch om zich met een stok te verdedigen, wanneer men met een degen werd aangevallen.”

Maar als geen van deze vormen kommunisme is, wat is het dan eigenlijk wel? Voordat ik hierop antwoord geef, moet eerst het historisch-materialistische perspectief worden toegelicht.

Historisch materialisme

Door de geschiedenis heen zijn het karakter en de functie van de menselijke maatschappij noodzakelijkerwijs en onontkoombaar het product geweest van de materiële basis waarbinnen mensen zich voortplanten, van hun interactie met de natuur en met elkaar. Dit geldt voor maatschappijen met het hele spectrum aan productiewijzen, van de primitief-kommunistische, via de antieke en de feodale, tot aan de kapitalistische. Een

productiewijze is een maatschappijvorm in een bepaald ontwikkelingsstadium van de productiekrachten, dat wordt beheerst door een eigen reeks economische wetten. Van deze productiewijzen bestond het primitief-kommunistische het langst, of deze nu nomadisch of sedentair was, gebaseerd op jagen en verzamelen of op landbouw. Hoewel productiewijzen geen rigide, mechanische keten volgden van ‘laagste’ naar ‘hoogste’, maar veeleer een veel complexer patroon, impliceerde de ontbinding van de primitief-kommunistische productiewijze noodzakelijkerwijs de vervanging ervan door een of andere vorm van klassenmaatschappij, van een productiewijze waarin een gelaagdheid van de leden bestond, met groepen van uitgebuitenen en groepen van uitbuiters. Deze gelaagdheid leidde op haar beurt tot het ontstaan van de staat, het politieke apparaat van de heersende klasse dat verantwoordelijk was voor het waarborgen van de maatschappelijke samenhang, zowel om individuele leden en groeperingen binnen de heersende klasse in toom te houden als, in het bijzonder, de gehele uitgebuite klasse. Opgemerkt moet worden dat deze stratificatie ook het gevolg was van de ontwikkeling van de productiekrachten, die in staat waren om overschotten te produceren die het mogelijk maakten bepaalde klassen boven de algemene bevolking te verheffen, maar niet in die mate dat er een universele overvloed voor de gehele gemeenschap realiseerbaar was.

De kapitalistische maatschappijvorm onderscheidde zich van de andere doordat zij de gehele wereld ging omvatten, waardoor alle voorgaande maatschappijvormen in haar kielzog moesten worden ontbonden. Dit is nogal verbazingwekkend gezien haar bescheiden oorsprong, die voortkwam uit geïsoleerde enclaves binnen de feodale Europese maatschappij en voor het eerst gestalte kreeg in de middeleeuwse burger. Niettemin heeft het geleid tot de universele uitbreiding van de markt, een ongekende industrialisatie, de socialisatie van het productieapparaat en een monsterlijke ontwikkeling van de staat, zowel wat betreft omvang als capaciteit. Tegelijkertijd kent dit immens machtige kapitalisme interne tegenstellingen die zijn voortbestaan bedreigen, waarvan de belangrijkste het antagonisme is tussen loonarbeid en kapitaal, tussen proletariaat en bourgeoisie.

Door het proletariaat, de klasse van loonarbeiders, tot stand te brengen, heeft de bourgeoisie enerzijds de basis gelegd voor een enorme kapitaalaccumulatie en anderzijds de enige revolutionaire klasse voortgebracht die in staat is haar omver te werpen. De tegenstrijdige belangen van het proletariaat ten opzichte van die van de bourgeoisie dwingen het eerste uit historische noodzaak tot het ontketenen van revoluties tegen het laatste, zoals in de praktijk is aangetoond. Deze tegenstrijdige belangen leiden eveneens tot de oprichting van de klassenpartij van het proletariaat, de kommunistische partij, bestaande uit de leidende militanten van de klasse, haar voorhoede, die het

meest revolutionaire perspectief en de grootste historische helderheid bezitten, waardoor zij in staat zijn om, gezamenlijk, praktische aanbevelingen voor de klasse als geheel te formuleren in overeenstemming met de huidige situatie. Na de succesvolle omverwerping van de bourgeoisie vormt het proletariaat zijn eigen staat, of liever gezegd half-staat, bekend als de proletarische dictatuur, zoals gebeurde bij de Parijse Commune van het einde van de negentiende eeuw en de radenrepublieken van het begin van de twintigste eeuw. Deze half-staat, deze staat in verval, waarvan de bestuurders (het gehele proletariaat) streven naar de uiteindelijke ondergang ervan, bestaat uitsluitend als middel om de opstandige bourgeoisie te onderdrukken en crises te beheersen, kortom, om de overgang van het kapitalisme naar het kommunisme te waarborgen.

Kommunisme

Wat het kommunisme betreft, is het allereerst belangrijk om het te onderscheiden van een andere stroming, namelijk het utopisch socialisme. Het kommunisme als politieke beweging is een wetenschappelijk socialisme in die zin dat het de opkomst van een kommunistische samenleving voorspelt op basis van reële historische ontwikkelingen en de sociale omstandigheden die daarmee gepaard gaan. Deze zijn echter van weinig belang voor de utopische socialist. De utopische socialist stelt plannen op voor een ideale samenleving waarvan hij wenst dat de huidige maatschappij deze overneemt op basis van morele rechtvaardigingen. Dit is natuurlijk de omgekeerde weg. Zoals Marx stelt in *De Duitse ideologie*,

“Het kommunisme is voor ons niet een toestand die tot stand gebracht moet worden, geen ideaal waarnaar de werkelijkheid zich moet richten. Kommunisme noemen wij de werkelijke beweging die de huidige toestand opheft. De voorwaarden voor deze beweging spruiten voort uit de thans bestaande vooronderstelling.”

Tot dan toe is het kommunisme niet mogelijk zonder de maatschappelijke omstandigheden die door het kapitalisme zijn gecreëerd. Ten eerste is de socialisatie van de economie in het algemeen onmogelijk zonder dat het kapitalisme eerst het productieapparaat heeft gesocialiseerd, d.w.z. bijna de gehele maatschappij in proletariërs heeft omgevormd en een enorme productiemachine – het uitgestrekte netwerk van productiemiddelen – in hun handen heeft gelegd, ondanks het feit dat zij er geen eigendom over hebben. Met de komst van de proletarische revolutie zal het proletariaat deze productiemiddelen in beslag nemen en ze ook in de zin van eigendom socialiseren, zodat de absurde tegenstelling tussen maatschappelijke productie en particuliere toe-eigening wordt opgeheven.

Een ander voorbeeld van hoe het kapitalisme de basis voor het kommunisme legt, is de onderlinge verwevenheid die het over de hele wereld tot stand heeft gebracht. De proletarische revolutie zal deze internationalisering nog verder

doorvoeren door nationale grenzen op te heffen en plaats te maken voor een verenigde wereldgemeenschap. Ten slotte heeft het kapitalisme ongekende productiecapaciteiten gecreëerd die ruimschoots voldoende zijn voor de universele overvloed van alle leden van de maatschappij – een uitkomst die, ironisch genoeg, juist door het kapitalisme zelf wordt verhinderd. De proletarische revolutie zal het kapitalisme vernietigen, zodat deze universele overvloed kan worden gerealiseerd, en daarmee ook de afschaffing van klassen en de staat.

Men zou kunnen tegenwerpen: “Maar was de USSR dan niet kommunistisch?” „Wat een emancipatie was dat!” Om dit te kunnen begrijpen, moet men bekend zijn met de geschiedenis van de Russische Revolutie. Wij kommunisten verdedigen zonder schroom de Russische Revolutie als een proletarische revolutie, net zoals we dat doen met de Duitse Revolutie en de Parijse Commune. Bourgeois-ideologen van alle pluimage wijzen naar de USSR, en bij uitbreiding naar een groot aantal andere zogenaamde „kommunistische” en socialistische “staten, in een poging het proletariaat van de revolutie af te brengen. De ironie hierin is echter dat de ellende van de USSR niet lag in het kommunisme, niet in de wereldhistorische taak van het proletariaat om zichzelf te bevrijden, maar in het kapitalisme, in de burgerlijke contrarevolutie. Nadat Rusland door het mislukken van andere proletarische revoluties over de hele wereld geïsoleerd was geraakt, ontwikkelde zich daar een bureaucratie die de proletarische dictatuur, de heerschappij van het proletariaat als klasse, ontmantelde.

Deze bureaucratie nam de rol van nationaal kapitalist op zich, waarbij de staat de belangrijkste werkgever van loonarbeid werd, in tegenstelling tot de traditionele particuliere kapitalist. Zo was het, net als de Verenigde Staten of het Britse Rijk, een kapitalistische maatschappij waarin het proletariaat door de heersende klasse via loonarbeid werd onmacht en uitgebuit. Alleen waren de vormen van deze uitbuiting op een eigenaardige manier vormgegeven

in vergelijking met de meeste liberale democratieën.

Om terug te komen op de kwestie van het internationalisme: de Russische Revolutie is een duidelijk voorbeeld van waarom het kommunisme alleen kan ontstaan na een ingrijpende wereldrevolutie. Het kommunisme kan niet in één land bestaan, en ook de proletarische dictatuur – de politieke overgang naar het kommunisme – kan niet lang in één land standhouden zonder dat er in andere landen een proletarische dictatuur ontstaat waarmee broederschap kan worden gesloten. Om deze reden is internationalisme een onlosmakelijk onderdeel van het kommunisme, en de diverse stromingen van nationalist die het trachten te ondermijnen en te verdraaien (of het nu linkse, liberale, conservatieve krachten, enzovoort zijn) zijn onmiskenbaar de vijand van de kommunisten.

Kortom: het kommunisme betekent de afschaffing van het kapitalisme, de afschaffing van klassen, de afschaffing van privé-eigendom, de afschaffing van de staat, de afschaffing van naties, de afschaffing van ruil, de afschaffing van de goederenproductie. Het betekent de verwezenlijking van een wereldgemeenschap van vrij geassocieerde individuen die op een directe en bewuste manier met elkaar en de natuur omgaan, waarin de productiemiddelen gemeenschappelijk zijn, onbelemmerd door de waar-dewet of enige andere onpersoonlijke wet die de interactie tussen individuen tegen hun wil in leidt. Het betekent de verzoening van het individu met de gemeenschap, waarbij de gemeenschap in feite niets anders is dan een verzameling van vrij verenigde individuen. Het betekent de ontbinding van instellingen die status en identiteit bepalen, en van opgelegde diversiteit, ten gunste van de organische diversiteit van individuen op basis van hun uiteenlopende vaardigheden en verlangens, en daarmee ook de verwezenlijking van het principe “*van ieder naar vermogen, aan ieder naar behoefte*” ■

Synthesiz, July 2026

[vervolg van pagina 8](#)

2006, DE STRIJD TEGEN DE CPE

weliswaar aan impact ingeboet, maar de schadelijke gevolgen van de periode van de ontbinding – zoals de druk van het individualisme en de vernietiging van sociale banden – maken het voor de arbeiders moeilijker om eenheid en solidariteit te bereiken. De maatschappij is verstrikt in een wervelwind van het op zichzelf terugtrekken en nihilisme die de strijd voor de toekomst belemmert. De massale werkloosheid en de ontketende oorlogsbarbaarsheid hebben voorlopig een verlamdend effect op de arbeidersklasse. Anderzijds is het duidelijk dat de zelforganisatie die in 1980 bij de Poolse arbeiders en in 2006 bij de Franse studenten zegevierde, respectievelijk werd vergemakkelijkt door het totale verlies aan geloofwaardigheid van de stalinistische vakbonden in Polen en door de zwakte van de vakbondsinkadering op de universiteiten. De confrontatie met het vakbondsapparaat zal in de meeste centrale landen veel moeizamer en langzamer verlopen.

Twee factoren zullen de komende strijd aanwakkeren: de massale ontevredenheid onder de arbeiders en de nog ondergrondse ontwikkeling van het bewustzijn. Het zijn vooral de economische aanvallen op de levensomstandigheden van de arbeidersklasse die centraal staan in deze dynamiek. De militaire herbe-wapening van alle landen als reactie op de toenemende imperialistische spanningen dwingt de bourgeoisie om alle terughoudendheid ten opzichte van haar proletarische vijand te laten varen. We zien een enorme toename van de aanvallen op de levensomstandigheden van de arbeidersklasse, en om zich te verdedigen zal die de lessen van 2006 en alle ervaringen van de arbeidersbeweging weer moeten eigen maken.

Ze begon erover te praten tijdens de demonstraties van 2023 tegen de pensioenhervorming in Frankrijk, net zoals ze het trouwens ook had over de beweging van mei ’68.

We kunnen deze lessen op de volgende manier samenvatten:

– De organisatie van de arbeiders is niet langer een voorwaarde voor de strijd; zij ontstaat in de strijd zelf en maakt het via algemene vergaderingen mogelijk om snel een eenheid onder de strijdende arbeiders te bereiken.

– De langdurige, corporatistische staking is definitief verleden tijd en de vakbonden zijn in het staatsapparaat geïntegreerd. De strijd die tot overwinning leidt, is de strijd die zich zo snel mogelijk naar alle sectoren uitbreidt door het sturen van massale delegaties. Naast de strijd voor eenheid wordt ook de strijd voor solidariteit gevoerd

– De media staan nooit achter de strijd; ze verdedigen altijd de belangen van de heersende klasse. Het streven naar spectaculaire acties die veel media-aandacht trekken, is een valstrik.

– De arbeidersstrijd is van nature anoniem. Hij is gebaseerd op collectieve samenwerking en kan prima zonder leiders of andere ‘redenaars’, wat een kracht is tegen repressie.

– De arbeidersklasse kan niet zegevieren door middel van fysieke confrontaties met de repressieve krachten. De prioriteit ligt bij het ontkrachten van provocaties die gericht zijn op vruchteloze confrontaties. Ook al is klassengeweld uiteindelijk onvermijdelijk, haar grote kracht ligt in haar eenheid en haar bewustzijn. Op die manier overtuigt ze de twijfelaars en breekt ze de vijandelijke krachten af ■

Avrom E / 30.08.2026

ABONNEMENTEN

Abon. enkel	Gekoppeld Abonnement : 12€
4€	INTERNATIONALISME/ WERELDREVOLUTIE(2 N°)
9€	INTERNATIONALE REVUE ENGELS/FRANS(2 N°)

Contacteer rechtstreeks de betrokken afdeling voor de IKS-pers in andere landen
Overschrijving kan via PayPal:

STEUNFONDS

- Ons bijstaan bij de verdediging van onze ideeën verloopt ook via financiële steun. Vandaar dit permanent steunfonds voor onze pers en tussenkomst. In tegenstelling met de organisaties van de bourgeoisie die door de heersende klasse en haar staat subsidies krijgen om de belangen van het kapitaal te verdedigen, leeft de revolutionaire organisatie enkel dankzij de bijdragen van zijn militanten. Uw bijdrage, lezer, is een bewuste politieke daad en uiting van solidariteit en steun bij de verdediging van de revolutionaire ideeën.
- Je kan storten via PayPal (zie hierboven) of overmaken tijdens een van onze tussenkomsten.

DISCUSSIE MET DE IKS

De kameraadschappelijke en beargumenteerde confrontatie van standpunten en analyses behoort tot de kern van de ontwikkeling van het klassenbewustzijn. Theoretische reflectie en het vermogen om te leren van de ervaringen van gisteren en de strijd van vandaag zijn essentiële mijlpalen voor de toekomst.

De IKS roept zijn lezers op om zich zoveel mogelijk bij dit proces aan te sluiten door schriftelijke bijdragen te sturen, of het nu gaat om verslagen van vergaderingen die u hebt bijgewoond, wat er op uw werkplek, in uw sector of in uw eigen omgeving gebeurt, of om theoretische bijdragen, enz. Omdat we niet alles kunnen publiceren, zullen we proberen in onze pers te reageren op de meest in het oog springende en bepalende elementen om aldus deel te nemen aan het begrip van de huidige situatie en ervaring van de arbeidersklasse.

Contacteer ons ivm andere discussiemogelijkheden en blijf zo op de hoogte van de komende discussiebijeenkomsten benelux@internationalism.org

Lees het
Internationale
Revue (En/Fr)

Manifest
over de
ecologische
crisis

OPENBARE BIJEENKOMSTEN

Miljarden voor de oorlog, repressie voor de jeugd
De strijd van de middelbare scholieren
en studenten

is een strijd van de hele arbeidersklasse!

Zaterdag 24 oktober 2026, van 14.00 tot 18.00 uur.

Pianofabriek, Fortstraat 35, 1060 St Gilles

IKS - website

- Militarisme en ontbinding (mei 2022)
- Waarom is de analyse van de ontbinding van het kapitalisme essentieel om de huidige gebeurtenissen te begrijpen?
- Het tijdschrift Bilan (1933-1938): over de Nederlandse linkerzijde en de overgang naar het communisme
- De versnelling van de kapitalistische ontbinding stelt openlijk de kwestie van de vernietiging van de mensheid.
- Weg met de slachtingen, geen steun aan welk imperialistisch kamp dan ook! Nee tegen pacifistische illusies! Proletarisch internationalisme!
- Pamflet: Genoeg is genoeg! Massaal, ééngemaakt en solidair de strijd ontwikkelen om de aanvallen af te weren
- De historische betekenis van de breuk tussen de VS en Europa
- GAZA: DE HEL VAN ONTBINDEND KAPITALISME
- Oorlog Israël, Iran, Verenigde Staten: Een volgende stap in de oorlogszuchtige chaos!
- Tegen de xenofobe aanvallen van Trump op de arbeidersklasse en de kreten om “de democratie te verdedigen”
- Bloedbad in Iran: Een meedogenloze strijd tussen burgerlijke facties waarvan het proletariaat het eerste slachtoffer is!
- Democratie is een valstrik voor het bewustzijn en de klassenstrijd
- Kapitalisme is oorlog! Het kapitalisme moet omvergeworpen worden!
- Oorlog en slachtingen in Iran en Libanon - Solidariteit van de hele arbeidersklasse tegen de barbaarsheid van het wereldkapitalisme
- Venezuela, Groenland... Achter het machtsvertoon verergeren de Verenigde Staten de kapitalistische chaos!
- Welke inschatting van de discussies tijdens de bijeenkomst van het Transnational Social Strike Platform?
- “Klimaatcrisis”-de toekomst van de mensheid staat op het spel!

PUBLICATIES VAN DE IKS - CONTACTADRESSEN

Naam publicatie nooit op envelop vermelden

Accion Proletaria (Spanje)

Schrijven naar het adres in Frankrijk
Communist Internationalist (India)
(in Hindi)

POB 25, NIT,
Faridabad 121 00 Haryana, INDIA
Dünya Devrimi (Turquie)

Schrijven naar het adres in Zwitserland
Internacionalismo (Venezuela, Peru, Ecuador)

Schrijven naar het adres in Frankrijk.
Internationalism (USA)

Schrijven naar het adres in Groot-Brittanië
Internationalisme (België)
PB 102, 2018 Antwerpen (CS), België

Internationell Revolution (Zweden)

Schrijven naar het adres in Zwitserland
Internasyonalismo, (Filippijnen)

Schrijven naar het adres in Indië
Revolucion Mundial (Mexico)

Apartado de Correos 15-024,
C.P. 02600
Distrito Federal, Mexico, Mexico
Revolution Internationale (Frankrijk)
Revue Internationale
BP 30605

31006 Toulouse Cedex 6, Frankrijk
Revolução Internacional (Brazilië)
Schrijven naar het adres in Frankrijk

Rivoluzione Internazionale (Italië)

CP 469, 80100 Napoli, Italie
Wereldrevolutie (Nederland)
Schrijven naar het adres in België.

Weltrevolution (Duitsland)
Schrijven naar het adres in Zwitserland
Weltrevolution (Zwitserland)

Internationale Revue
Postfach 367,
CH-8021 Zürich, Zwitserland
World Revolution (Groot-Brittanië)
BM Box 869, London WC1N 3XX,
Groot-Brittanië
World Revolution (Australie)
Schrijven naar het adres in Groot-Brittanië

BROCHURES - BOEKEN

Je kan de publicaties aanschaffen op al onze open activiteiten, in boekhandels of door overschrijving (geef de gewenste publicaties of abonnementen op) via PayPal: zie kader Abonnementen (+2,5€ per brochure verzendkosten).

- Platform en Manifest € 3
- Krisis en verval van het kapitalisme € 3
- De vakbonden tegen de arbeidersklasse € 3
- Natie of klasse? € 3
- Kommunistische organisatie en klassenbewustzijn (en/fr) € 3
- De Italiaanse Kommunistische Linkerzijde (en/fr) € 10
- De Hollands-Duitse Kommunistische Linkerzijde (en/fr) € 18
- De Britse Kommunistische

- Linkerzijde (en) € 7
- De Franse Kommunistische Linkerzijde (fr) € 6
- De Russische Kommunistische Linkerzijde (en) € 10
- De staat in de overgangperiode van kapitalisme naar communisme (en/fr) € 3
- Het Trotskisme tegen de arbeidersklasse (nl) € 3
- De Golfoorlog (1991) € 1,25
- Fascisme et démocratie, deux expressions de la dictature du capital (fr) € 4,50

- La terreur stalinienne: un crime du capitalisme, pas du communisme (fr) € 3
- Het communisme is geen mooi ideaal ..., maar ... € 3
- Bundel: ecologie en kapitalisme € 2
- Bundel: Rusland 1917, het begin van de wereldrevolutie € 2,50
- Bundel: Het proletariaat tegenover de Belgische staat + de sociaaldemocratie in de 19e eeuw + de oprichting van de Belgische Werklieden Partij €2,50

20 JAAR GELEDEN, DE SUCCESVOLLE STRIJD TEGEN HET ”STARTBAANCONTRACT “ (CPE)

Waardevolle lessen voor de toekomstige strijd

In 2006 kondigde de Franse regering onder leiding van de Villepin haar ‘Startbaancontract’ (CPE) aan, een harde aanval op de arbeidersklasse. Het betekende een abrupte ommekeer die leidde tot een toename van de onzekerheid voor alle jonge arbeiders. Het kwam bovenop het ‘Contract voor nieuwe aanwerving’ (CNE) dat het jaar daarvoor was aangenomen en dat tot doel had de werklozen die weer aan het werk gingen een precairdere positie te bezorgen. Het doel van de bourgeoisie was duidelijk: de flexibiliteit van de arbeid vergroten, de arbeidskosten verlagen en druk uitoefenen op de hele arbeidersklasse. De studenten, versterkt door de middelbare scholieren, begrepen dit meteen en hun reactie was verpletterend. De eerste demonstraties begonnen op 7 februari 2006. Het was een korte beweging (twee maanden), die in staat was zichzelf te organiseren en de noodzaak van solidariteit en de uitbreiding van de strijd naar alle sectoren en alle generaties van de arbeidersklasse vooropstelde, en die de regering uiteindelijk dwong haar wetsvoorstel op 10 april in te trekken.

Terwijl de arbeidersklasse nog geschokt was door de ideologische campagnes over het zogenaamde einde van de klassenstrijd en de definitieve triomf van de burgerlijke democratie, zorgde deze overwinning voor een herstel van het vertrouwen van de klasse in haar eigen krachten. Maar door de context van een crisis in de klassenidentiteit konden de waardevolle lessen die uit deze voorbeeldige strijd naar voren kwamen niet onmiddellijk worden benut.

Uitbreiding en zelforganisatie staan centraal in de strijd.

De CPE was gericht op jonge arbeiders onder de 26 jaar en maakte het mogelijk om ze tijdens de eerste twee jaar te ontslaan zonder dat daarvoor een reden hoefde te worden opgegeven. Premier Dominique de Villepin kondigde zijn wetsvoorstel op 16 januari aan en toonde daarmee zijn vastberadenheid om de aanvallen aan het hoofd van de

Republiek te leiden. Het wetsvoorstel werd met spoed aan het parlement voorgelegd en al op 27 februari aangenomen. Maar hij had zich vergist in de reactie van de studenten.

Profiterend van de zwakke vakbondsinkadering aan de universiteiten en de slechte reputatie van de UNEF, een ware kweekvijver voor kaderleden van de Socialistische Partij, zullen de studenten zich in eerste instantie inspannen om zelf hun eigen eenheid te bewerkstelligen. De meest strijdlustigen onder hen gaangeduldig en zonder intimidatie met de andere studenten de discussie aan bij de ingang van de universiteiten om hen, met onderbouwde argumenten, te laten zien hoe ernstig de aanval is en hoe noodzakelijk het is om de strijd aan te gaan. Op 7 maart staken zo’n twintig universiteiten in deze dynamiek naar eenheid zullen de algemene vergaderingen (AV) een doorslaggevende rol spelen. Na de eerste aarzelende stappen worden de algemene vergaderingen de echte drijvende kracht achter de beweging. Het zijn AV’s waar wordt gediscussieerd en beslissingen worden genomen; om geklets en infiltratie door vakbonden en politieke organisaties te voorkomen, wordt er elke dag een ander bureau van drie leden aangesteld om het woord te geven, en ook commissies die tussen twee AV’s door het werk voorbereiden. Een ander kwaliteit van ze is de openheid voor personen die geen student zijn. Vanaf het begin hebben de AV’s de middelbare scholieren verwelkomd die zich bij de beweging aansloten, en ze hebben ook het universiteitspersoneel – docenten, administratief medewerkers en technici – opgeroepen om mee te doen. Maar ze gingen nog veel verder dan dat.

Werknemers en gepensioneerden, ouders of grootouders van studenten en middelbare scholieren die meedoen aan de strijd, werden heel hartelijk en met aandacht onthaald door de bijeenkomsten, zeker als ze met hun bijdragen een versterking en uitbreiding van de beweging ondersteunden. Maar het belangrijkste is dat ze vanaf het begin

delegaties hebben gestuurd, niet alleen naar andere universiteiten om de beweging te verenigen en de werkwijzen ervan te veralgemenen, maar ook naar de bedrijven in de omgeving. Uiteraard zijn ze op de weerstand van de vakbonden gestuit en dat was voor de minder ervaren onder hen een flinke domper. Maar hun vastberadenheid nam daarmee niet af. In de AV’s werden allerlei manieren besproken om dit obstakel te omzeilen.

De AV’s besloten toen om de eisen die uitsluitend een ‘studenten karakter’ hadden, van hun lijsten te schrappen. Vervolgens hebben ze meer slogans gaan gebruiken waarin ze de werknemers opriepen tot solidariteit, maar niet op een passieve manier: door zich aan te sluiten bij hun strijd. Deze strategie bleek een groot succes. Op 28 maart bereikte de mobilisatie een record toen er in heel Frankrijk tussen één en drie miljoen demonstranten door de straten trokken. Overal worden dezelfde leuzen overgenomen: *“Eenheid in de strijd van de arbeiders uit alle sectoren, van alle generaties!”* In Parijs, nemen de studenten de kop van de demonstratie. Ze zullen daar blijven tot het einde van de beweging. De thema’s eenheid en solidariteit, die centraal stonden tijdens de algemene vergaderingen, worden nu overgenomen door de demonstraties en groeit uit tot de centrale inzet van de beweging.

Het is waar dat er maar weinig stakende werknemers zijn, maar zij regelen het zo dat ze aan het eind van de middag of op zaterdag in de demonstraties aanwezig kunnen zijn. Deze eenheid en deze solidariteit zijn indrukwekkend; de demonstraties dijen uit tot op de voetpaden, er zijn er steeds meer, iedereen neemt graag deel aan de strijd, het is een dynamiek die leidt tot een explosie van stakingen. Het gevaar wordt te groot voor de bourgeoisie. Gezien het risico van een lawine aan stakingen in verschillende sectoren ziet de regering zich genoodzaakt terug te krabbelen. Ze wordt genoodzaakt het wetsvoorstel op 10 april in te trekken.

Deze uitbreiding werd mogelijk gemaakt door de zelforganisatie van de strijd. Dankzij de politieke vitaliteit van de AV’s konden de valstrikken die de bourgeoisie voor hen had uitgezet, worden ontweken. De valstrik van spectaculaire acties gericht op de media, de valstrik van geweld tegen de CRS (speciale Franse politie-eenheid) en tegen bepaalde jongeren uit de voorsteden die tijdens de demonstraties de studenten kwamen aanvallen. Door de discussies in de algemene vergaderingen en de genomen beslissingen konden deze valstrikken worden geneutraliseerd.

Het gewicht van het verlies van de klassenidentiteit

De strijd van deze nieuwe generatie arbeiders in 2006 past in een langzaam proces waarin de strijd weer op gang komt na de schok en de terugval die de val van de Berlijnse Muur in 1989 teweegbracht. Door deze val te instrumentaliseren, had het ‘democratische’ kapitalisme zich opgeworpen als het enige levensvatbare systeem, terwijl de ineenstorting van de USSR (en het stalinisme) in 1991 – ten onrechte voorgesteld als het kamp van het communisme – het startschot had gegeven voor een ideologisch offensief van de bourgeoisie, waarin het einde van de klassenstrijd werd afgekondigd. Dit, boven op de moeilijkheden die de arbeidersklasse in de jaren 1980 had ondervonden in het politiseren van haar strijd, zou leiden tot een terugval van zo’n vijftien jaar in strijdbaarheid en klassenbewustzijn. Het proletariaat werd geraakt in zijn eigen klassenidentiteit waardoor het zichzelf niet eens meer herkende als een klasse met gemeenschappelijke belangen. Zo bevestigde 2006 het begin van het herstel dat al in 2003 was waargenomen, met de mobilisatie in de openbare diensten in Frankrijk en de strijd in Oostenrijk, en in 2005 in de Verenigde Staten en Groot-Brittannië. De arbeidersklasse was langzaam aan het ontwaken.

De crisis rond de klassenidentiteit was daarmee echter nog niet voorbij. Dit

verklaart waarom in 2006 maar heel weinig loonarbeiders in staking zijn gegaan en waarom de studenten er niet in slaagden de controle te behouden over de nationale coördinatie, die de beweging had moeten centraliseren. Vooral daarom konden de lessen van deze beweging niet onmiddellijk worden benut. Bezorgd over het gevaarlijke voorbeeld dat de studenten gaven, deed de bourgeoisie er alles aan om hun boodschap over zelforganisatie en solidariteit te vernietigen. Ze slaagde erin om zonder al te veel moeite de verschillende bewegingen op de universiteiten, die tot 2010 voortduurden, en de stakingen tegen de pensioenhervorming te kanaliseren.

In die periode kon alleen de strijd van de Indignados in Spanje, die zich naar verschillende landen uitbreidde, inspiratie putten uit deze dynamiek van heropleving. Massale demonstraties en algemene vergaderingen hielden rekening met de behoefte aan zelforganisatie en discussies om samen te komen en te begrijpen hoe dit systeem in crisis kan worden overwonnen. Bij die bijeenkomsten werd de arbeidersdimensie echter nog meer naar de achtergrond verdrongen en uiteindelijk kregen de ideologie van Attac en de DRY-beweging (Democracia Real Ya) de overhand, beide uitingen van de heersende klasse, die de onoverbrugbare tegenstelling tussen bourgeoisie en proletariaat verdoezelden.

Naar groeiende solidariteit onder de arbeiders en politisering van de strijd

Vandaag, twintig jaar na de beweging tegen de CPE, is de situatie anders. De reeks gevechten in talrijke landen die volgden op de ‘zomer van de woede’ in Engeland in 2022, betekent dat er een nieuwe stap is gezet op weg naar het herstel van de klassenidentiteit. Maar een waarschuwing is op zijn plaats. De ideologische campagnes over het einde van de klassenstrijd en de triomf van de burgerlijke democratie hebben

[wordt vervolgd op pagina 6](#)

- Sinds de Eerste Wereldoorlog is het kapitalisme een maatschappelijk systeem in verval. Het heeft de mensheid tweemaal in een barbaarse cyclus gestort van crisis, wereldoorlog, wederopbouw en nieuwe crisis. In de jaren tachtig is het aan de ultieme fase van dat verval begonnen, de fase van zijn ontbinding. Voor deze onomkeerbare historische neergang bestaat er maar één enkele keuze: socialisme of barbarij, kommunistische wereldrevolutie of vernietiging van de mensheid.
- De Commune van Parijs van 1871 vormde de eerste poging van het proletariaat om die revolutie tot een goed einde te brengen, op een moment waarop de omstandigheden daarvoor nog niet rijp waren. Onder de voorwaarden die werden geschapen door de intrede van het kapitalisme in zijn vervalperiode vormde de Oktoberrevolutie van 1917 in Rusland de eerste stap naar een waarachtige kommunistische wereldrevolutie, temidden van een internationale revolutionaire golf die een eind maakte aan de imperialistische oorlog en die verscheidene jaren voortduurde. De mislukking van die revolutionaire golf, met name in Duitsland in 1919-1923, veroordeelde de revolutie in Rusland tot het isolement en een snelle ontarding. Het stalinisme was niet het product van de Russische revolutie, maar de doodgraver ervan.
- De verstaatste regimes die onder de naam van 'socialistisch' of 'kommunistisch' het licht zagen in de Sovjet-Unie, in de landen van Oost-Europa, in China, Cuba, enzovoort, waren niets anders dan bijzonder wrede vormen van de universele tendens tot staatskapitalisme die eigen is aan de vervalperiode.
- Sinds het begin van de twintigste eeuw zijn alle oorlogen imperialistische oorlogen, in de strijd op leven en dood tussen staten, groot of klein, voor de verovering of het behoud van een plaats in de internationale arena. Deze oorlogen brengen de mensheid op steeds groter schaal niets dan dood en verderf. De arbeidersklasse kan

er enkel op antwoorden met haar internationale solidariteit en de strijd tegen de bourgeoisie in alle landen.

- Alle nationalistische ideologieën over 'nationale onafhankelijkheid', 'zelfbeschikkingsrecht der volkeren', of ze nu etnische, historische of religieuze voorwendsels aanvoeren, zijn een waar vergif voor de arbeiders. Door hen op te roepen partij te kiezen voor de een of andere fractie van de bourgeoisie brengen ze de arbeiders ertoe zich tegen elkaar te keren en elkaar uit te moorden voor de ambities en oorlogen van hun uitbuiters.
- In het kapitalisme in verval zijn parlement en verkiezingen een maskerade. Elke oproep om deel te nemen aan het parlementaire circus versterkt enkel de leugen die verkiezingen voorstelt als een werkelijke keuze voor de uitgebuiten. De 'democratie', een bijzonder huichelachtige vorm van burgerlijke heerschappij, verschilt niet fundamenteel van andere vormen van kapitalistische dictatuur zoals stalinisme en fascisme.
- Alle fracties van de bourgeoisie zijn even reactionair. Alle zogenaamde 'arbeiderspartijen', 'socialistische' en 'kommunistische' partijen (de huidige ex-'kommunisten') alsook de 'ultra-linkse' organisaties (trotskisten, maoïsten en ex-maoïsten, officiële anarchisten) vormen de linkerzijde van het politieke apparaat van het kapitaal. Alle tactieken van 'volksfront', 'antifascistisch front' of 'eenheidsfront', waarin de belangen van het proletariaat worden vermengd met die van een fractie van de bourgeoisie, dienen enkel om de strijd van het proletariaat in bedwang te houden en van zijn doel af te leiden.
- Met het verval van het kapitalisme zijn de vakbonden overal omgevormd tot organen van de kapitalistische orde binnen het proletariaat. De organisatievormen van de vakbeweging, zowel de 'officiële' als die van de 'basis', dienen louter om de arbeidersklasse in te kaderen en haar strijd te saboteren.
- Om haar strijd met succes te kunnen voeren moet de arbeidersklasse haar gevechten verenigen door zelf de

uitbreiding en organisatie ervan op zich te nemen, door soevereine algemene vergaderingen en comité's van afgevaardigden die door die vergaderingen gekozen worden en er ieder moment door kunnen worden afgezet.

- Terrorisme is in geen enkel opzicht een strijdmiddel van de arbeidersklasse. Als uiting van maatschappelijke lagen zonder historische toekomst en van de ontbinding van de kleinburgerij, voorzover het al niet rechtstreeks voortspruit uit de oorlogen die de staten voortdurend onderling voeren, vormt het in ieder geval een voedingsbodem voor manipulatie door de bourgeoisie. Omdat het geheime acties van kleine minderheden aanprijst staat het in volslagen tegenspraak tot het klassengeweld dat voortvloeit uit de bewuste en georganiseerde massactie van het proletariaat.
- De arbeidersklasse is de enige klasse die in staat is de kommunistische revolutie tot een goed einde te brengen. Door haar revolutionaire strijd komt de arbeidersklasse onvermijdelijk in confrontatie met de kapitalistische staat. Om het kapitalisme te vernietigen zal de arbeidersklasse alle staten omver moeten werpen en op wereldschaal de dictatuur van het proletariaat instellen: de internationale macht van de arbeidersraden, waarin heel het proletariaat verenigd is.
- De kommunistische omvorming van de maatschappij door de arbeidersraden betekent noch 'zelfbeheer', noch 'nationalisatie' van de economie. Het communisme vereist de bewuste afschaffing door de arbeidersklasse van de kapitalistische maatschappelijke verhoudingen: loonarbeid, warenproductie, nationale grenzen. Het vereist de opbouw van een wereldgemeenschap waarvan heel de activiteit gericht is op de volle bevrediging van de menselijke behoeften.
- De revolutionaire politieke organisatie vormt de voorhoede van het proletariaat, als actieve factor in het proces van veralgemening van het klassenbewustzijn binnen het proletariaat. Haar rol bestaat niet uit 'het organiseren van de arbeidersklasse' of

uit het 'grijpen van de macht' in haar naam, maar uit het actief deelnemen aan de éénmaking van de strijd, aan het in eigen handen nemen ervan door de arbeiders en uit het afbakenen van een revolutionaire politieke oriëntatie voor de strijd van het proletariaat.

ONZE ACTIVITEIT

- De theoretische en politieke verheldering van de doelen en middelen van de strijd van het proletariaat, van de historische en onmiddellijke voorwaarden ervan.
- De georganiseerde, verenigde en gecentraliseerde tussenkomst op internationaal vlak om bij te dragen tot het proces dat leidt naar de revolutionaire actie van de arbeidersklasse.
- De hergroepering van de revolutionairen voor de oprichting van een ware kommunistische wereldpartij, die onmisbaar is voor het proletariaat ter omverwerping van de kapitalistische heerschappij en op weg naar de kommunistische samenleving.

ONZE OORSPRONG

- De standpunten van de revolutionaire organisaties en hun activiteit zijn het product van de voorbije ervaringen van de arbeidersklasse en van de lessen die haar politieke organisaties er sinds haar ontstaan uit hebben getrokken. De I.K.S. beroept zich daarom op de achtereenvolgende bijdragen van de Bond van Kommunisten van Marx en Engels (1847-1852), van de drie Internationales (de Internationale Werklieden Vereniging, 1864-1872, de Socialistische Internationale, 1889-1914, de Kommunistische Internationale, 1919-1928), van de linkerfracties die zich in de jaren 1920-1930 uit de onttaardende Derde Internationale hebben losgemaakt, in het bijzonder de Duitse, Hollandse en Italiaanse Linkerzijde.